

Debesuota, dien 20°, naktį 5°.
Saulė teka 8:18, leidžiasi 5:36

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Antradienis, Sausio-January 8 d., 1974 m.

Kaina 15c

6

FIZIKAS SACHAROVAS GINA SOLŽENICINĄ

RUSAS PASAKOJA APIE LIETUVIUS KONCENTRACIJOS STOVYKLOSE

(Tęsinys)

Stovyklos vadovybė ir taip skurdžius maisto davinius kaliniams vogė. Taip pvz. kalinys turėjo gauti 330 gr. cukraus per mėnesį. Administracija cukraus maišus tyčia pastatydavo greitavandens statinių, kad cukrus sudrektų ir pasidarytų sunkesnis. Žmogaus niekšybei lageruose nebuvo ribų.

Kalinys turėjęs teisę gauti vieną 5 kg siuntinį ir dvi po 1 kg banderoles per metus. Bet ir čia administracija stengėsi kiek galėdama sunaikinti kalinių gyvenimą. Siuntinių gavimo taisyklės keisdavo nuolat: tai galima siųsti cigaretes, o tabokos negalima; tai atvirkščiai, kai nusiunti cigaretes, pasirodo galima siųsti taboką, o cigarečių ne, ir t. t. ir t. t. Aš tai labai gerai žinau, nes kai išėjau į laisvę, siųsdavau Vytautui siuntinius. Kai kurie jų grįždavo po penkis kartus ir reikėdavo perkakuoti.

Prilygsta pirmiesiems krikščionims

Klaiku pagalvoti, kad esi nuvestas 25 metams, palaidotas gyvas. Bet buvo žmonių, kurie ir tokiose sąlygomis nenustodavo vilties, tikėjimo, žmoniškumo. Jų elgesys, mano nuomone, yra herojiškumo viršūnė, prilygstanti pirmiesiems krikščionims.

Vienas toks pavyzdys ypatinai įstrigo mano atmintyje. Buvo mūsų stovykloje lietuvis, jau kiek pagyvenęs, paprastas ūkininkas, vardu, rodos, Slapšinskas, irgi Vytautas. Nubaustas 25 metams, atkėlęs 21-rius. Buvo ramaus būdo, dirbo, stovyklos disciplinai nenusikaltė. Ši stovykla laiko nuo laiko atvykdavo tam tikros komisijos byloms peržiūrėti, vadinamieji tribunolai. Jie patikrindavo kalinių bylas ir kai kuriuos paleisdavo. Žinoma, reikėjo paduoti malonės prašymą, kuriame buvo toks kabliukas: "Mušusi ir krūtine, galiuosi, prisipažįstu kaltas, Lietuva turi būti Sovietų Sąjungos dalimi" ir pan. Vieną kartą į stovyklą atvyko tribunos, peržiūrėti Slapšinsko bylą ir iškviė jį. Tribunos pirmininkas, pulkininkas ir sako Vytautui S. "Na, tai galėtume patį ir paleisti. Tik, žinoma, turėsi mums nusilenkti". Slapšinskas ramiai išklausė ir taip pat ramiai atsakė: "Aš budeliams niekad nesilenkiu ir nenusilenksiu". Tribunas buvęs prirenktas.

O tribunolo sprendimas atleisti kalinį reiškia, kad jis gali eiti kur nori ne po metų, ne po mėnesio ar net savaitės, bet čia pat po valandos kitos, kai ant jo bylos padėtas užrašas "osvobodit" — atleisti. Ir vis dėlto man neteko pačiam girdėti, kad lietuviai būtų padavę malonės prašymus.

Visa lietuvių grupė, apie 60 žmonių, iškilmingai šventė Kalėdas ir kitas didžiąsias šventes. Ilgą laiką prieš tai taupė maistą, užtat išskaldavo tikrą "puotą". Visuomet būdavo lietuvių kviečiamas į šias šventes. Senesnės kartos lietuviai moka dirbti. Dirba ramiai, nesistengdami "perestartsa" — persistengti. Tačiau jauni lietuviai, išaugę sovietinėje tvarkoje,

IS VISO PASAULIO

LIMA. — Šeštadienį Peru valstybėje įvyko gan stiprus žemės drebėjimas, padaręs nemažai nuostolių ir užmušęs 8 asmenis. Žuvusių gali būti ir daugiau, nes nutrūko susišiņojimas su kai kuriomis provincijos vietovėmis, kur kelius užgriovė nuo kalnų nuslinkusi žemė ir akmenys.

HOUSTONAS. — Erdvės tyrinėjimų centras skelbia, kad išgarsinta Kohouteko kometa jau praranda savo šviesumą ir iš žemės jos nepavyks pamatyti. Net ir astronautai iš Skylab 3 kasdien vis mažiau ją mato. Prieš penkias dienas kometa buvo geriausiai matoma, o dabar jos šviesumas vis silpnėja.

MEKSIKA. — Meksikoje lankosi Jungtinių Tautų gen. sekretorius Kurt Waldheim. Jis pasimatė su Meksikos prezidentu Echeverria ir važinėja po pietinės Meksikos archeologines iškasenas.

NICOSIA. — Kipro saloje Larnacos mieste sprogo septynios bombos, sužalodamos nemažą skaičių automobilių ir pastatų. Žmonių aukų nebuvo, visi nukentėję laikomi prezidento Makario priešais.

PEKINAS. — Japonija ir Kinija pasirašė ekonominio bendradarbiavimo sutartį trejiems metams. Nustatytos palankios mutų ir tarifų sąlygos, sudaryta jungtinė prekybos komisija, kuri posėdžiaus bent kartą per metus. Klausime dėl tiesioginės oro linijos tarp Pekino ir Tokijo nepadaryta pažangos.

kuriuos teko matyti stovykloje, jau nebemoka, negali ir nenori dirbti.

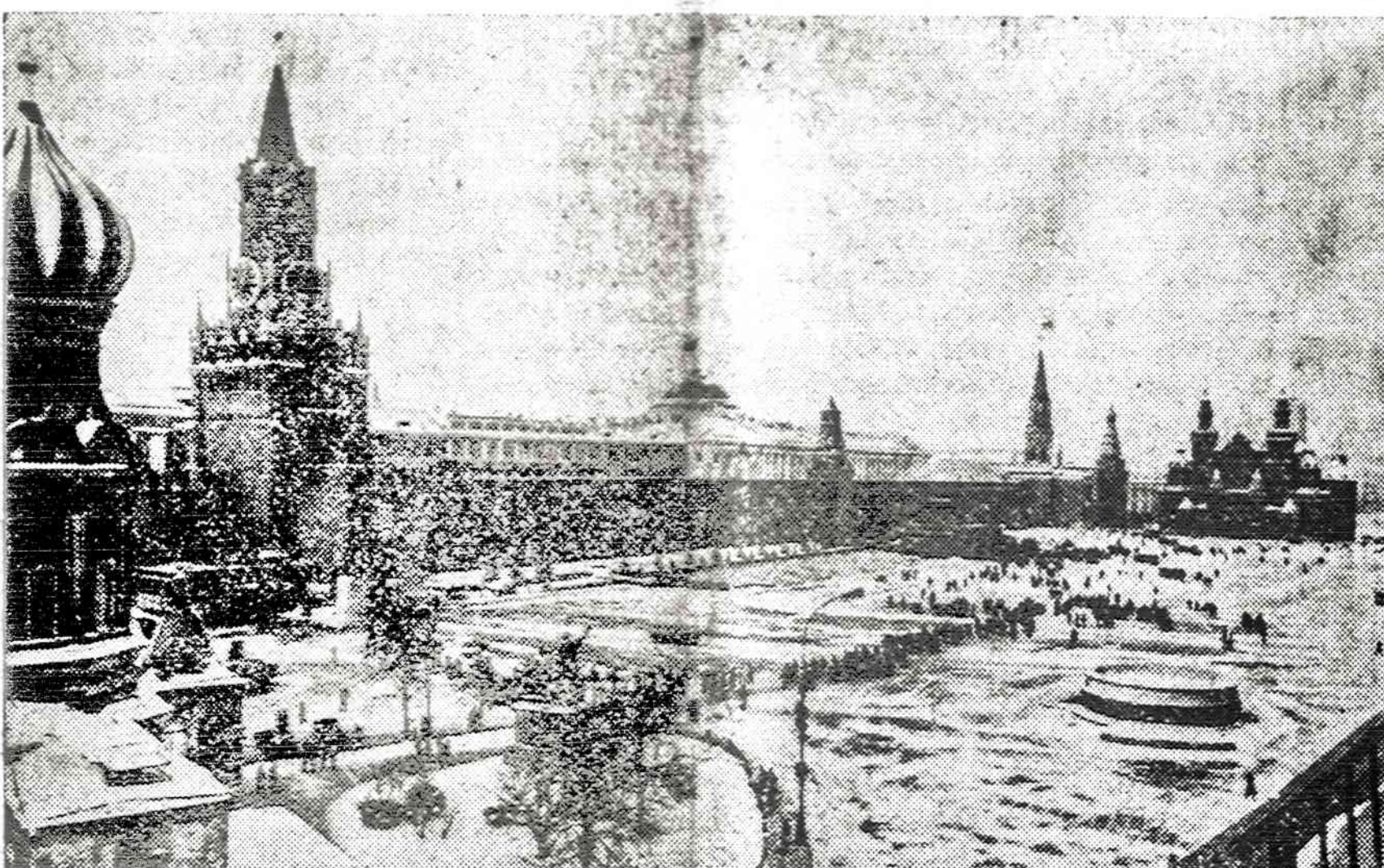
Maždaug prieš dvejus metus iš Mordovskos Respublikos stovyklos, kurioje buvo pasakotojas, buvęs ir Simas Kudirkas, Ta stovykla yra 500 km nuo Maskvos, pelkėtos vietos, vėsios vasaros, daugybė uodų. Vietos labai žuvingos, puikios medžioklės, tad Maskvos pareigūnai labai dažnai atvyksta "tarnybos reikalais" — pamedžioti ir pažuvauti. 1914 metais čia buvus austrų belaisvių stovykla, tad kur tik kastuvus pakelia žemę, randami kaulai, kartais dokumentai, buteliai su rašteliais ir pan. Sargybiniai, it vanagai, seka ir viską tuoj atima.

Maždaug prieš dvejus metus iš Mordovskos Respublikos stovyklos, kur buvęs ir Simas Kudirkas, visus perkėlė į

618810 Permskaja obl.
Čusovskop r-n
st. Bcesviatskaja
yrė. UT 389 / 35-3

Kiek žinau, Vytauto tėvas yra žuvęs, o motina 80 metų amžiaus. Su Vytautu paskutinį kartą mačiausi 1964. Kiek žinau, Vytautas neturį giminių, o kalinys, apie kurį niekas iš laisvės nesitaurauja ir nesirūpina, yra betišis. Kiekvienas dėmesys iš šalies, užstojimas ir siuntiniai bei laišakai jau verčia stovyklos administraciją su juo skaitytis. Partariu rašyti Vytautui daugiau laišku ir juos siųsti apdraustus".

Tai trumpa santrauka to, ką Eltos redakcija išgirdo iš malonaus svečio. (E)



Pats raudonosios imperijos centras — Kremlius, jau seniai baltas nuo anksti iškritusio sniego, nors maskviečiai džiaugiasi, kad šie net jo nedaug.

EGIPTO EKONOMINIAI PLANAI

KAIRAS. — Egiptas ruošiasi svarbiems ekonomikos sprendimams, praneša korespondentai iš Kairo. Prezidentas Sadatas nutaręs pavesti vyriausybės vadovavimą ekonomistui ir sprendžiant iš diskusijų Egipto spaudoje, planuojas pakeitimus griežtoje socialistinio planavimo sistemoje, kad į Egiptą būtų galima atvilioti užsienio kapitalą, ypatingai turtingųjų arabų valstybių kapitalą. Sakoma, kad vien tik Kuwaitas ir Saudi Arabija laiko britų bankuose apie 7 milijonus dolerių.

Itakingas Moussa Sabry, Al Akhbar laikraščio redaktorius ir Sadato bičiulis, rašo, kad Egipto žmonės turi gauti geresnį gyvenimą po ilgų metų pasiaukojimų karo reikalams. Autorius siūlo penkerių metų planą, kuris padvigubintų valstybės pajamas, užbaigtų visus neužbaigtus planus ir sudarytų arabų kapitalui sąlygas, kurias jis gauna užsieniuose. Kasmet Egipte priauga 1 mil. naujų žmonių. Jiems reikia namų, darbų ir geresnių gyvenimo sąlygų.

Arabų Socialistų Unijos laikraštis Al Gomhouria įspėjo skaitytojus nenukrypti per daug į kapitalizmą. Jis nurodo Čilės pavyzdį, nes ten Allendes nuvertimas ir kapitalizmo sugrąžinimas atnešęs išnaudojimo sąlygas ir Amerikos pelnagaudžių dominavimą.

Spėjama, kad Egipto nauju premjeru bus paskirtas finansų ir ekonomikos ministeris Hegazi. Praėjusią savaitę prezidentas su juo ilgai tarėsi.

Kampanija prieš JAV ambasadorių

BEIRUTAS. — Komunistinis Palestiniečių išlaisvinimo organizacijos sparnas įspėjo Libano vyriausybę, kad ji nesutiktų su JAV vyriausybės numatyto ambasadoriaus McMurtrie Godley paskyrimu. Laikraštyje Al Hadaf palestiniečiai sako, kad visus arabus įžeidžia ambasadoriaus Godley paskyrimas į Libaną, nes jis "nusikaltes" būdamas ambasadoriumi Laose, kur jis slaptai vadovavęs veiksams prieš Laosą komunistus.

Libano komunistų laikraštis Al Nida irgi pradėjo kampaniją prieš ambasadorių Godley. Pamaš sen. Fulbrighto kampanija anksčiau nepatvirtino Godley valstybės sekretoriaus asistento tarptautiniams reikalams pareigoms. Tas tik parodo, kaip dažnai Amerikos liberalų interesai sutampa su tarptautinio komunizmo interesais.

Amerika parduoda arabams ginklus

WASHINGTONAS. — Nežiūrint arabų žibafu boikoto Amerikai, ši ir toliau parduoda arabų valstybėms ginklus. Šiais metais Saudi Arabija gaus ginklų už 300 mil. dol.

Saudi Arabija dar šį pavasarį gaus sutartus F-5E karo lėktuvus — Freedom Fighters — su naujausiais navigacijos įrengimais. Tokių lėktuvų Saudi Arabija iki šiol neturėjo ir naudojo 50 F-5A, kuriuos kartų su treniravimo lėktuvais ji gavo 1971 metais. Naujųjų lėktuvų Saudi Arabija gaus 70.

Be aviacijos ginklų Amerika padėjo Saudi Arabijai greitlaidų ir kelias radaro stotis. Amerika įrengs ir du karinius uostus.

Amerikos užsienio politika stengiasi pabrėžti Viduriniuose Rytuose jėgų balanso principą, todėl duoda ginklų Izraeliui, Amerika parduoda jų ir arabams: Saudi Arabijai ir Jordanijai.

KAIRAS. — Egipto spauda paskelbė, kad paskutiniame kare su Izraeliu žuvo prezidento Sadato jauniausias brolis — aviacijos lakūnas, numuštas pirmosios karo dienos.



Japonijos princesė Nori, lyposi gavusi iš savo senelio, imperatoriaus Mirohito tradicinį "kimono". Princesė gavo šią dovaną pradėdama penktuosius metus.

PENKI SOVIETŲ PILIEČIAI PRAŠO PASAULĮ UŽSTOTI RUSŲ RAŠYTOJĄ

MASKVA. — Penki sovietų režimo kritikai pasirašė pareiškimą, kurį išdalino užsienio korespondentams. Fizikas Andrejus Sacharovas, matematikas Igoras Šafarevičius, ir trys rašytojai: V. Maksimovas, A. Galičas ir V. Voinovičius išreiškia savo pritarimą rašytojui Solženicinui ir jo knygai "Gulago archipelagas". Pareiškimas baigiamas kreipimusi į garbingus žmones visame pasaulyje prašant juos ginti visomis jėgomis rašytoją Solženiciną nuo sovietų įstaigų bandymų Solženiciną teisti dėl jo knygos apie sovietų kalėjimų sistemą.

Ragina Siriją dalyvauti derybose

BEIRUTAS. — Trečiadienį Zenevoje vėl tęsiama Viduriniųjų Rytų taikos konferencija ir vis dar nežinia, ar Sirija joje dalyvaus. Diplomatinėmis žiniomis, Sirijos vyriausybėje yra dvi grupės. Vicepremieras ir užsienio reikalų ministeris Abdel Halim Khaddam pasakęs prezidentui Assadui, kad jis pasitrauks iš pareigų, jei prezidentas jį siųstų į Zenevą derėtis su "zionistais". Jis nenoris, kad jo sūnus išgirstų, kad tėvas sėdėtų su žydais už vieno stalo ir derėjosi.

Kita Sirijos valdžios dalis įrodinėja, kad Sirija turi glaudžiai derinti savo politiką su Egiptu. Šią savaitę Egipto prezidentas atvyks į Siriją bandyti įtikinti Assadą, kad jis atsiųstų delegaciją į Zenevą. Kelis laiškus Assadui tuo pačiu reikalu parašęs ir Brežnevas.

Svarbiausia, kad prieš derybas yra nusistatę Sirijos kariuomenės vadai. Jie nurodo, kad nėra vilčių, kad žydai pasitrauktų iš Sirijos žemių — iš strateginai svarbių Golano kalnų. Juos būtų galima atsiimti tik jėga. Izraelio vyriausybė daug kartų yra pareiškusi, kad iš Golano izraelitai nepasitrauks.

Planuos daugiau atominių laivų

WASHINGTONAS. — Karo laivynas seniai vyksta ginčas tarp admiralų, kurių vieni pasisako už branduoline energija varomus, karo laivus, o kiti — už skysto kuro laivus. Iki šiol taupumo sumetimais buvo planuojama statyti daugiau skysto kuro laivų, nes branduolinės energijos laivai kainuoja dvigubai daugiau. Pats laivyno operacijų viršininkas admiralas Zumwaltas buvęs visada skysto kuro laivų šalininkas.

Dabar, atėjus energijos krizei, padėtis laivynė gali pasikeisti. Naftos brangumas labai padidina laivyno išlaidas. Tie, kurie propagavo atominės energijos laivų statybą, įrodinėja, kad ateityje atominiai laivai bus pigesni už skysto kuro laivus. Dar svarbiau — laivynas neturi priklausyti nuo naftos gamintojų nuotaikų ir politikos. Manoma, kad ateityje laivyno vadai planuos daugiau atominių laivų.

LONDONAS. — Britų policija, sulaukusi aerodrome amerikietį Robin Orhan, 25 m., išsiuntė jį atgal į New Yorką. Jis turėjusi ryšių su trim suimtais įtariamais teroro grupės nariais, atvykusiais iš Kalifornijos. Britų kariuomenė vis dar saugo Londono Heathrow aerodromą.

Pareiškime sakoma, kad civilizuoto pasaulio viena pagrindinių teisių yra rašyti ir spausdinti kūrinius pagal rašytojo sąžinę. Toliau Solženicino gynėjai rašo: "Iš tiesų yra neįmanoma nuiegti, kad buvo masiniai areštai, kankinimai, šaudymai, privestas darbas, nežmoniškos sąlygos ir sąmoningas milijonų žmonių naikinimas stovyklose — apgaulingi, žiaurūs ir ciniški nusikaltimai".

Sovietų valdžia dar nenutarė, ką padaryti su rašytoju Solženicinu, kuris keliuose Tasso pareiškimuose buvo pavadintas išsigimėliu, žmogum, kuris taip nekencia savo tėvynės, kad pasiunta kiekvieną kartą, kai atsimena, kad jis gyvena ne carų laikais, bet socialistinėje šalyje.

Pabaigoje penki žymūs sovietų piliečiai prašo garbingus žmones pasaulyje užstoti ir ginti Rusijos ir pasaulio kultūros pasididžiavimą — Aleksandrą Solženiciną.

Pravda aiškina Izraelio rinkimus

MASKVA. — Sovietų spauda aiškina Izraelio rinkimų rezultatus labai savotiškai: balsuotojai esą nusivylę ir pavargę, todėl jie mažiau balsavę už praėjusios Goldos Meir partiją. Maskvos propagandistai Pravdoje visai ignoruoja faktą, kad parlamente sustiprėjo Likud — dešiniųjų partijų blokas, laimėjęs 39 vietas, vietų buvusių 32 vietų. Likudo obalis buvo: Nė vieno colio. Likudas pasisakė prieš nuolaidas arabams ir prieš okupuotų žemių sugrąžinimą.

Pravda labai džiugauja dėl Izraelio komunistų partijos sustiprėjimo. Komunistai turės parlamente 4 atstovus vietų buvusių trijų. Pravda meluoja sakydama, kad rinkimai parodė, jog žmonės pasisako už atsitraukimą iš arabų žemių. Kremliaus spauda seniai apgaudinėja savo skaitytojus, rašydama apie Izraelio kariuomenės "katastrofą ir milžiniškus Izraelio pralaimėjimus". Pravda nei nesima aiškinti, kodėl ta "pralaimėjusi" kariuomenė stovi 20 mylių nuo Damasko ir 60 m. nuo Kairo.

Paskutiniai Izraelio rinkimų duomenys, dar neoficialūs, rodo, kad kariuomenėje paduoti balsai sumažino religinių partijų laimėtą nuosmigtį, o dešiniųjų koalicija — Likudas tarp kareivių laimėjo net 42% balsų. Darbo partijos gauti balsai tarp kareivių sudarė 39.5%, kada tarp civilių balsuotojų darbiečiai buvo gavę 39.9%. Likudas tarp civilių buvo gavęs tik 28.6%. Tas rodo, kad "vanagiškos" nuotikos yra plačiai pasklidusios kariuomenėje, negu civilijų tarpe.

Čilės vyriausybė paskelbė, kad anksčiau Allendes valdžios nacionalizuoti bankai bus grąžinti privatiems savininkams.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIMĖ

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai

Naujausių mokslo žinių populiarus perteikimas

JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

KAS YRA SENATVĖ?

Neteisingas nuomones apie senesniųjų reikalus turime pakeisti teisingomis tiek gydytojais, tiek visi kiti žmonės.

Mediciniškas šių dienų reikalavimas

Tai trys pavyzdžiai iš gyvenimo, kaip senesnieji darosi liguisti. Kiekvienas iš mūsų maždaug panašiam vienam iš jų.

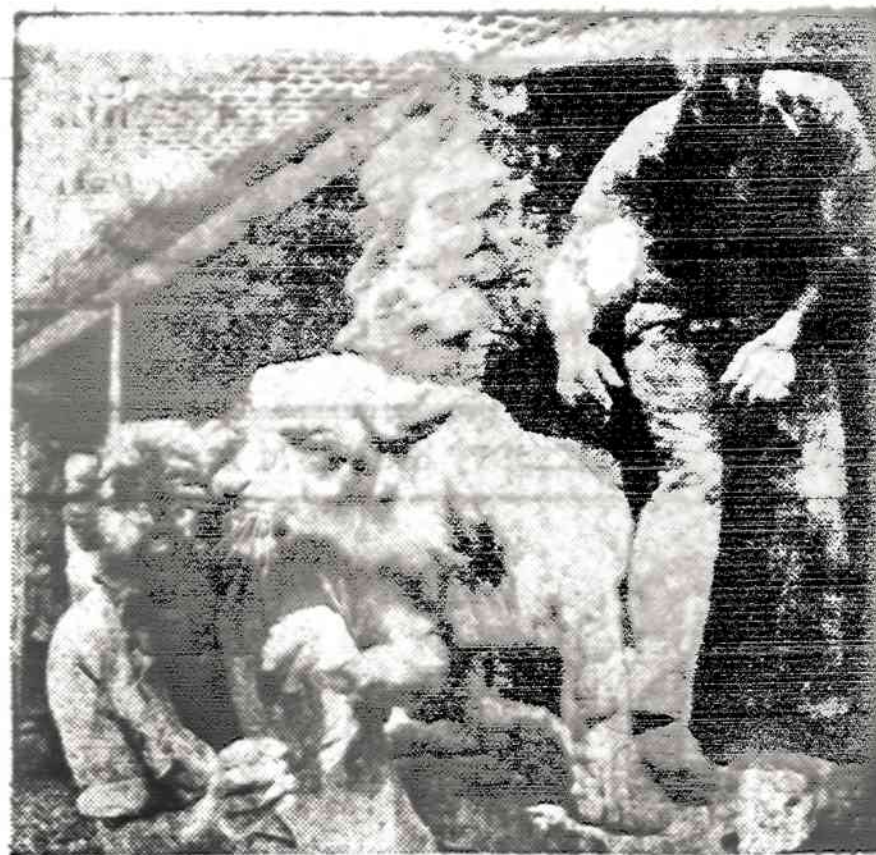
Vienas 66 metų vyriškis patenka į psichiatrinę ligoninę skundamasis, kad jis esąs nusiminęs ir paskutiniu metu įgavęs nesuvaldomą palinkimą pakenkti kam nors. Kartais jam rodo, kad jį kas persekioja — seka, jo telefoninius pasikalbėjimus užrašo į juostelę, kad jo maistą nuodija kažkas. Jis buvo svorio nuometęs ir atrodė liguistas, nors šio susitvarkęs: gražiai ir tinkamai apsirengęs. Jis gyvena su savo našle 68 metų seserimi su nuomavimu dviejų kambarių butą. Jis buvo vedęs ir persikyręs.

Jo vaikai toli gyvena ir tik retai kada jį aplanko. Jis dirbo visą laiką įvairius darbus, įskaitant garzolino stoties darbininko ir virėjo užsiėmimus. Du metai jau praėjo kaip jam buvo atsakyta darbas dėl jo nesveikatos.

Jo sesuo vis dar dirba namų ruošos darbus pas svetimus. Pajamos labai mažos. Ligoninėje jis labai piktai elgiasi su slaugėmis, bet labai nuolankus esti gydytojams.

Tai likimas vieno iš mūsų. Jam daugelis panašėjama kaip senstam. Aiškus proto ligos simptomai yra nusiminimas, persekiojimo, maisto apnuodijimo nuotaikos. Dabar kyla klausimas: ar šio vyriškio psichiniai sutrikimai yra paseka jo asmenybės sutrikimo, ar jo kūno kokie nors negalavimai veikia neigiamai į jo psichiką. Kokią čia įtaką turi jo bloga mityba. O gal jo suliesėjimas atsirado dėl sekantių trijų priežasčių: gal jo sunykimas atsirado dėl kūno ligos, o gal jis psichologiškai nėra pajėgus savimi apsirūpinti, o gal jis neturi pakankamai pinigų maistui — nesuveda galo su galu kas mėnuo?

Gal jo nusiminimas yra staigus reagavimas į kūno ligą, o



HOLIDAY ISLAND, ARK. — Actor Hugh O'Brian ventures into the lion's den and gets strong nuzzle treatment from playful African cat at the Holiday Island Exotic Animal Park while trainer Earl Tatum, at right, keeps a close eye on the game. The 30-acre animal park is new visitor attraction at this resort community in the Ozark Mountains of northwest Arkansas.

gal jį veikia per visą gyvenimą turėtąs nemalonumas dėl socialinių neigiamų gyvenimo sąlygų? Kodėl jis labai piktai elgiasi su patarnautojomis, o tylus esti daktarų atžvilgiu? Kodėl jis tiek mažai turi sutaupęs lėšų pensininko dienoms? Visi tie ir panašūs klausimai iškyla turint mintis netai sumenkusių ligonį. Matom, kad norint padėti senesniai, reikia daugelį dalykų išnarioti ir atsakantį prie kiekvieno pristatant kuogeriausiai taip sergančiam talkinti.

Senutė neranda namų

Čia kitokio senėjimo pavyzdys. 88 metų pagyvenusioji pradėjo nesiorientuoti ir emė klejoti, klaidžioti po gatves naktį. Kai kaimynai pašaukė Protinės Sveikatos Centrą — tada to centro darbuotojai apsilankė į minėtos 88 metų senutės namus. Jos vyras jau 15 metų buvo miręs. Ji viena gyveno nuosavame name, kurį abu su vyru buvo pirkę prieš 50 metų. Gyveno miesto centrinėje dalyje. Jos pensija yra kiek didesnė negu daugumos našlių pensijos. Namas viduje buvo gražiai sutvarkytas, bet didelio remonto reikalingas. Gazas buvo išjungtas gazo kompanijos. Jos klausia buvo sumenkusi. Ji bijojo vagių įsiveržimų į jos butą: ji buvo apsiginklaviusi lazda ir virtuvės peiliu. Ji nusistatčiusiai pareiškė, kad ji niekada neis niekur iš savo namų.

Kiek mūsų šios moteriškos panašaus gyvenimo susilaukia — visi žinom. Tokių pilna apie mus. Dabar kyla šitokie klausimai sąsąjyje su tos senutės negalavimais. Kodėl ji gyvena viena dideliame name, kodėl ji leido taip sunykti namui, kad net gazas buvo išjungtas? Gal jos nesiorientavimas atsirado dėl sekantių trijų priežasčių: dėl menkos kūno sveikatos, dėl atsisikymo nuo žmonių, menkai girdint, ar dėl nepakankamo maisto? Ar jos baiminimasis dėl galimų vagių yra perdėtas, ar tikras gyvenant tokioje aplinkoje? Ką ji darė su savais pinigais, kad ji taip menkai maitinotų? Ar ji turi būti prievarta išgabenta prieglaudon, ar dar galima jai padėti jai paliekant jos namuose?

Šitai moteriškai tinkama pagalba būtina. Ji galima tik apsisvarčius visus čia iškeltus klausimus. Svarstyti tokių žmonių reikalus yra būtina. Visi sveikiesi laiku turime tokiems nelaimingiems talkinti. Čia toliau mums tik pokyliais, tik politika, tik nenuoširdžia religija užsiimti, savą artimą sam likimui paliekant, negalima. Juk mes dar žmonėmis skaitomės, tad kartą ant visados pradėkime žmoniškai elgtis. Visai kitokie laikai dabar stojos: pasakėlėm žmogaus nepamaitinsi ir pomirtiniam gyvenime geresnių vietų parduvinėjimu neužsiimsi. Stokime į tikro darbo barus, pradėkime žmoniškai elgtis su visais.

Pinigių kaip šieno, o gyvenimo kaip ir nėra

Čia trečias senesnio nykimo būdas. Vienas 70 metų amžiaus vyriškis apsilanko pas gydytoją psichiatrą ir skundžiasi, kad jam nėra noras nusizudyti.

Šiaip jis turi gana pinigų, gyvena su sava žmona, bet jį vis labiau apėda jį naikinantys nusiteikimai. Jis jau senokai pensininkas, pirma buvęs profesorium universitete. Jis šiaip sveikata nesiskundė, gerai laikėsi, tik paskutiniu metu jo atmintis emė šlubuoti.

Šiame atveju kyla šitokie klausimai. Gal šitas vyriškis perdėtai reaguoja į savo atminties sumenkimą? Jei taip, tai kodėl tas atminties sumenkimas jį taip veikia? O gal šis vyriškis turi neatpažintą smegenų chroniško nykimo ligą, vadinamą Chronic Brain Syndrome. O kaip su savizudystės nusiteikimais tokiame amžiuje? Vis tai klausimai, kuriuos praeina iširti — atsakyti, norint reikiamai šitam žmogui padėti.

Visą žmogaus gyvenimą reikia suprasti

Kiekvienas iš čia suminėty trijų žmonių turi psichiatrinę sutrikimą. Norint jiems tinkamai talkinti, reikia sužinoti visas psichologines gyvenimo. Čia vien piliulės negana. Reikia iširti žmogaus kūno stovis — ar jis neseraga kuria nors kūno liga. Kokia jo asmenybė — jausmai reikia išsiaiškinti. Ar jis yra vien savanaudis, vien kitus niekinas, vien visko tik sau geidžias. Reikia sužinoti tokio asmens šeimą gyvenimą, jo pergyventus vargus ir džiaugsmus, jo pajamas, buto stovį, kaip jis atsineša prie visuomenės, koks jo išsilavinimas. Pagalba minėtai negalvojantiems labai pagereja, supratus tokių žmonių socialines ir psichologines apyštovas. Tik šitaip visapusiškai elgdamiesi, mes pajėgsime senesniems suteikti reikiamą ne tik kūno, bet ir jausmų bei proto reikaluose pagalbą.

Išvada. Liaukimės po senovei senesnius nurašyti į nuostolius. Tokie jie yra mums sužmoniskėti dirva. Teikdami pagyvenusiems reikiamą globą, mes įgausime žmonišką savo gyvenimo prasmę. Mūsų gyvenimas darysis daug malonesnis tada, kai mes artimui kuogeriausiai pasitarnausime. Už tai visi grįžkime į tikrą kelią: liaukimės toliau vien savanaudiškai galvoję, jautę ir gyvenę.

Pasiskaityti. Robert N. Butler: Aging and Mental Health, The C. V. Mosby Co., Saint Louis, 1973.

STENKIMĖS TEIS'NGU ATSAKYMU PASINAUDOTI

Kaip tvarkytis su inkstų akmenimis

Klausimas. Gerb. daktare, prašom patarti, kaip man tvarkytis su inkstų akmenimis, kad jų daugiau neatsirastų. Man išėmė operacijos būdu akmenį iš inksto gėdelės, šakė jį susidėjęs buvo iš kalkių. Iš anksto dėkoju.

Atskymas. Trys ketvirtadaliai žmonių, turinčių pasikartojančius akmenis inkstuose turi kokią nors prigrimą ar įgytą negėrovę — mitybos sutrikimą. Pastarasis prisideda prie pakartotino akmenų inkstuose atsiradimo. Taip tvirtina urologas

Thomas B. Connor dabar įvykusiame American Urological Association suvažiavime, Baltimorėje.

Norint tinkamiau apsaugoti žmogų nuo pasikartojimo inkstuose akmenų, reikia chemiškai iširti išimtą ar iškritusį akmenį. Didelę reikšmę akmenų atsiradime turi šlapimo takų uždegimas. Reikia metais gydyti ilgai buvusį uždegimą. Tas sumažins galimybę naujų akmenų atsiradimui šlapimo takuose. Pagausėjus kalkių kiekis (calcium oxalate) šlapime risis su dažniausiai atsirandančiais tos rūšies akmenimis šlapimo takuose. Net 70% visų atsitikimų, kai randama calcio akmenys, esti per daug kalkių šlapime. Apie 5-10% tokio gausaus kalkių kiekio šlapime gaunasi susergant gūžio liaukos priediniu liaukelių liga (hyperparathyroidism).

Trečdalis pacientų, kurie turi calcio oksalatų akmenis, taip pat turi per daug kraujyje rūgšties (uric acid). Tie, kurie nuolat apturi uric acid akmenis, jų šlapimas esti rūgštus, ne šarminis. Už tai jį reikia pašarminti burnoje rūgščia, bet šlapime pasidaranti šarminė graifrukto sūnka (bei kitokia citrininės rūgšties turinčia sūnka bei skysčiu). Mat, citrininė rūgštis kūne virsta šarminiu junginiu ir šalinasi su šlapimu per inkstus lauk, duodama šlapimui šarminę reakciją. Spanguolių ar bruknių sūnka gertina turint calcio akmenis.

Kartais žmogus turi paveldėtą negėrovę: cystino druskų padidintą tirpimą šlapime. Tada tokie gali gauti cistininis akmenis. Geriausias nuo tokių akmenų gydymas yra gerti labai daug skysčių, kad pasidarytų paroje nuo trijų iki keturių litrų, šlapimo. Tik jau nustokite raškytis dėl tokio kiekio šlapimo: cistino akmenys gali pagreitinti mirtį. O kas yra blogesnis iš tų dviejų blogumų: daug gerti

vandens, ar anksti gultis ant lovos, šio atveju irgi reikia išsiaiškinti šlapimo cistininis sunykimas.

Idomu, kad geriausias vaistas nuo skausmų, sukeltų įstrigusiu akmenų šlapimo takuose yra vaistas Pro-Banthine, per burną imamas. Ne morfijus, ne demerolis, taip dažnai vartojamas dabar taip gerai nemalšina inkstų akmenų sukeltus skausmus.

Gydytojai žino, kaip tirti inkstų akmenis turinčius pacientus. Čia svarbu tik pacientui tinkamai bendradarbiauti su gydytoju: pildyti jo patarimus visą savo gyvenimą, o ne kokią mėnesį kitą. Jei dėl uždegimo gydytojas paskirs vaistus — antibiotikus (po šlapimo kultūros) juos reikės imti metų metais. Taip, o ne kitaip! Kitaip, nebus apsisaugota nuo inkstuose akmenų pasikartojimo. Dabar tamsta pati maiti, kur apsieidi, už tai ir vargsti su akmenimis.

Idomu, kad chroniškas šlapimo varančių vaistų (thiazide) emimas dramatiškai sumažina

calcio akmenų formavimąsi šlapimo takuose. Tada esti pagausinamas kiekis zinko šlapime. O zinkas apsaugo nuo calcio ir kitokių akmenų formavimosi šlapimo takuose. Iš čia didelė nauda zinko (zinc sulfate) ne tik sklerozės gydyme, bet ir nuo inkstų akmenų apsisaugojime. Zinkas trukdo mineralizacijai. Tie pacientai, kurie turi pakartotinus calcio akmenis šlapimo takuose, turi sumažintą zinko kiekį šlapime. Minėtas thiazide vaistas padvigubina zinko kiekį šlapime.

Minėto urologo naujausia nuomone, kad dieta turi mažai reikšmės calcio akmenų formavimuisi šlapimo takuose. Daugumas pacientų gali drąsiai — sangiai išgerti pusę litro (pint) pieno per dieną ir vis dar jiems nepakyla, daugiau, kaip 300 mg. kalkių paros šlapime. Žinoma, vitamino D įvairiose piliulėse tokiu su calcio akmenimis neturi vartoti. Visi tokie žmonės su visokiais akmenimis šlapimo takuose turi gerti labai daug skysčių. Tarkis su gydytoju.

Ilgamečio BALFO pamininko, prekių J. B. KONCIAUS knyga

ATSIMINIMAI IS BALFO VEIKLOS

104 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Idomu knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei prisiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

JEIGU NEBŪTU SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vlado Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atspindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais įristos knygos kainą yra tik \$3.00, minkšti, \$2.50. Knyga Jums bus pasiųsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu: NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608.

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradėjo pro tirpstantį sniegą liepia lazdynui iškelti muziką, deimantų spindulius žieda, apkašo medžių šakas žirniais, kaip konfetėmis ir pamazų įveda į grikios vaizdą ir garų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaizduose svajoja, juokauja ir verkia poetai, pajėgdami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienuose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitytė-Vaičiūnienė, ŽVAIGŽDĖTOS NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.—.
2. Jurgis Baltusaitis, ŽEMES PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kiseinio formato, 137 psl. Kaina \$2.00.
3. Burku Jūzė, EILERASČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIESNIA VETROJE. Eilų rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLŪDĖ LIUDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Kairys, AUKSINĖ SEJA. Eilėraščiai, 88 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROZIŲ SVENTE. Eilėraščių pasakojimai apie 3 išvietintus lietuvaite senoves laikais; su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių Šilelis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVĖJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 107 psl. \$3.00.
11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURE. 53 lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULĖLEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eilėraščių rinktinė, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Gruodis, AGUONIS IS SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR SVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyrolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BŪK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsiųskite į Naujienuose raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar pinigini orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

NAUJIEŲ VAJAUS PROGA

Vajaus komisija dėkoja visiems rėmėjams už aukas ir kitokią paramą, taip pat atsiliepinus laisvais ir pareiškimais, kurie rado teigiamą atgarsį visų lietuvių protuose bei širdyse patoje vajaus pradžioje. Antrajame vajaus laikotarpyje norime ir prašome atkreipti dėmesį ne tik į reikiamą paramą aukomis, bet ir kiekvienam laikraščiu ar žurnalu, siųsiam — naują prenumeratorių, kad nuolat didėjančių skaiciui būtų ilgam užtikrinta egzistencija nekeliant kainos. Naujienuose savo tikslią informaciją ir laikysena, remdamos visas lietuvių demokratines institucijas ir bendruosius bei visiems naudingus darbus, užsitarnavo visų lietuvių dėmesio ir paramos. Reikia, kad tas dėmesys ir parama taptų konkrečiu. Todėl kviečiame visus skaitytojus imtis iniciatyvos platinti Naujienuos, besistengiant surasti bent po vieną naują skaitytoją. Visi lietuviai yra kviečiami užsakyti Naujienuos. Jos yra visiems įdomios, naudingos, reikalingos, ir net būtinos.

Chicagoje ir Kanadoje Naujienuos metams — 24.00, pusei metų — \$13.00, trimis mėnesiais — 7.50, vienam mėnesiui — \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$22.00, pusei metų — \$12.00, vienam mėnesiui — \$2.50. Užsieniuose — \$25.00 metams.

Prašome naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS
1739 SO. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

Siunčiu dol.

☐ Prašau siųsti Naujienuos per mane užsakyti naujam skaitytojui.

☐ Užsaku Naujienuos savo kaip dovana

..... proga.

☐ Sumoku savo prenumeratorių mėnesiui anksčiau, kad jums neerikėtų siųsti raginimo.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienuos vieną savaitę, kad su jomis susipažintų.

PAVARDE IR VARDAS

ADRESAS

PAVARDE IR VARDAS

ADRESAS

Parašas

The case of the disappearing paycheck and what to do about it.

Some people learn the hard way. Paychecks disappear fast.

Day-to-day living expenses eat up a lot. And maybe part goes in the savings account for this year's vacation or another immediate goal.

A good chunk of that money seems to disappear by itself.

So it's no wonder that when it comes to long-term goals, or when an emergency comes up, there simply aren't funds to meet the need.

Unless there was a nest egg building up all that time.

A good way to build that nest egg is with U.S. Savings Bonds. The easy way to buy them is to sign up for the Payroll Savings Plan where you work. An amount you specify will be set aside from your paycheck and used to buy Bonds.

And while you're going through grocery bills, car repairs, vacation weekends, kids' toys and nights out on the town, you'll know you're saving money too.

That's good to know.



Now U.S. Bonds pay 5 1/2% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). Bonds are redeemable if lost, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America. Join the Payroll Savings Plan.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

KOMUNISTŲ ŽIAURUMAI VORKUTOJ

Daktaras Joseph Scholmes, kuris ypatingai daug minimas ir Lietuvių Enciklopedijoje ir jo duomenimis ten pasiremta, yra buvęs 15 metų žymus vokiečių komunistų partijos vienas iš vadovaujančių narių, vienok pakliuvęs nemalonėn, tapo be pagrindo, nekaltai, apkaltintas turįs ryšius su vakarų karinės organizacijos asmenimis, kitaip šnipinėjimu, ir išgabentas 1947 m. į Vorkutos stovyklą 25 metams, tai yra iki 1972 m., bet 1954 m. paleistas ir grįžęs parašė "Slave City" — "Vergų miestas".

Vaidžiai aprašyti žiaurumai, kuriuos teko išgyventi milijonams nekaltų žmonių. Paminėtas smulkiai istorinis Vorkutos vergų beviltiškas maištas, streikas ir žiaurus to sukilimo malšinimas ir daug kitų svarbių įvykių įdomiai prisiminta. Ne pro šalį knyga išversti ir į lietuvių kalbą. Man kilo mintis čia ją tik paminėti kiek joj pastebėjau įsamiu minint lietuvių todėl, kad Vorkutoj teko vargti 10 metų mano gerajam bičiuliui, didžiai gerbiama generolui Motiejui Pečiulioniui ir daugeliui kitų lietuvių.

Psl. 69. Tik Baltijos valstybių kaliniai gaudavo gerus siuntinius, nes Sovietai dar nespėjo visiškai sunaikinti jų

buvusios nepriklausomo laikotarpio gerovės likučių. ... Virtuvė rūpinosi gruzinai ir savo štaban pasirinko savo tautiečius, o valgyklą tvarkė lietuviai, kurie irgi pagelbininkais ir plovėjas mazgotojus turėjo lietuvius. Tokiu būdu savaime visų lietuvių lėkštėms tekėjo daugiau maisto. O visi vokiečiai vakare sugrįžę nuo sunkaus darbo, dar turėdavo sniegą valyt aplink virtuvę. Tik po 1 ar 2 val. tokio papildomo darbo, jie gaudavo sriubos lėkštę ir truputį košės. ... Pažymėtina, kad vokiečiai nesudarė Vorkutoj savo tautinės grupės, panašiai kaip ukrainiečiai, lietuviai, latviai ir kiti, nes vokiečių naciai su vokiečių kairiuoju elementu mažiau norėjo turėti santykius negu su tadžikais ar uzbekais. Šiems jie bent buvo indiferentiški, kitaip abejingi, bet vokiečius, kurie prieš Hitlerį, jie atvirai pasisakydavo linke pirma praga sušaudyti.

Psl. 147. Kai įvyko maištas ir pirmas areštas, tai buvo įdomu patirti stovyklos šnipinėjimo sistemą. Šnipas nurodė administracijai tik tris rusus ir du žydus. Informuotojai, pasirodė, neturėjo jokio kontakto — sąlyčio su tikrais streiko vadais, kuriais buvo beveik tik



Amerikos vaikai dabar gali turėti žiemos malonumus kaip ir jų draugai visame Europos kontinente, naudodami modernių laikų rogučius, vadinamus Snow-car. Jie patobulino ir pagamino žveidai didžiam vaikų džiaugsmui ir malonumui be pavojaus susižeisti.

ukrainiečiai ir lietuviai... (Streiko pirmininkas buvo Gurevič). Nakčia slapta streikų komitetas, iš ukrainiečių ir lietuvių, įsakė streiką pradėti sekantį rytą. Tautinių grupių vadai painformavo kiekvieną savo tautiečius.

Psl. 148. ... Kai streiko metu kilo apsirūpinimo maistu reikalus, lietuviai išdalino ir savo gekono, kiaušienos mėmą ir ne lietuviams — tai jau buvo neįprastas įvykis. Tai buvo nepaprasta demonstracija, kitaip sakant, įrodymas lietuvių solidarumo su kitomis tautybėmis.

Psl. 82. Ypatingai nemaloni karčių pasekmių tragedija, jungiant ir apibendrinant santykių tarp žydų ir komunizmo artimumą, teko pergyventi žydams Lietuvoj po 1918 metų. Esą, po Pirmojo Pasaulinio karo Lietuvos vyriausybė pritaikė žydams įstatymus, kurie buvo carų praktikuojami, būtent, universiteto studentų žydų skaičius aprėžtas ir žydams iš viso prekybinės galimybės nustatytos ribos. "Tik eksporto veikloj dar galėjai užtikti žydus", esą, lietuvis taip jam pasakė. "Mes bijom, kad žydų visiškai išstūmimas gali turėti nepageidaujamų pasekmių". Tik todėl, esą, kai Sovietai okupavo Lietuvą 1940 m., žydai nuėjo komunistams talikon. Tokiu būdu naujoj sovietinėj Lietuvos administracijoje, ypač valstybės verslo, prekybos bei pramonės departamentuose daug aukštų pareigūnų buvo žydų.

Be to, lietuvių deportavime į Sibirą ir Arktiką dalinai dalyvavo ir žydai. O 1941 m. kai vokiečiai užėjo, lietuviai šaudė visus žydus, kurie neišbėgo. Lietuvis, kuris buvo dalyvavęs masinėse žydų žudynėse, pareiškė, esą, jie tai atlikę žiauriai kaip ir visur kitur rytuose, kur Hitlerio armijos okupavo. "Žydai verkšleno, ir klykė, ir siūlė mums savo aukšą, bet mes juos sušaudėm ir jų aukšą metėm į duobes kartu su jais". 1944 m. kai vėl rusų kariuomenė grįžo į Lietuvą, daug žydų, kurie buvo 1940 m. pabėgę, grįžo kartu. Šie kapei, kuriuos jie rado, aišku nelėmė taikos. Kaip išdava, tris metus sekė žiaurus partizanų karas.

Dažnai, kai stovyklose pasikalbėjimas pakrypdavo šiais klausimais, ypač kas įvyktų kai sovietai žlugs, žydų priešai, ar tai būtų lietuviai, ukrainiečiai ar lenkai, visuomet sakydavo tą patį: "Jūs galite būti tikras, kad nei vienas žydas neliks gyvas, kai mes turėsime su jais baigti". Mano manymu perdėta: 1. po 1918 m. kurį laiką Lietuvoj buvo net žydų reikalams ministerija ir Seime žydų atstovai. 2. O ir net tautininkų diktatūros laikais taip nebuvo. a) Žydas Ilgovskis buvo nuolatinis prezidento Smetonos svečias; žydai dovanavo Smetonai Palestinoj nejudamo turto nuosavybę. Taigi vyko abipusis bendravimas. b) Žydai turtingiau gyveno negu lietuviai. c) Bet kurią gatvę paėmus, kad ir štai Laisvės Alėja, — beveik visos krautuvės, alinės ir kitoks biznis buvo žydų. d) Žydų buvo daug daktarų, vaistininkų, advokatų, profesorų, bankininkų, įvairių rangovų ir kitokių. e) Lietuviai daugumoj nėra antisemitai, visais laikais, nors turėdami žydams specifinę nekaltą humoro dozę, visokių biznio reikalus mieliau atlikdavo su žydais negu su lietuviais ar kooperatyvas. f) Yra ir buvo, kaip visur, tik ekstremistinio nusiteikimo

J. Kajecko, Lietuvos atstovo, sveikinimas

Žodis į Lietuvą, įregistruotas Amerikos Balse Naujųjų 1974 Metų proga

Garbingos Tėvynės Mielieji Tautiečiai,

Naujųjų 1974 Metų proga giliai nuosirdžiai sveikinu visus lietuvius, ypač Tėvynėje gyvenančius.

Praejusiais metais Vakarų pasaulyje gyvenę lietuviai gyvai reiškėsi savo veikla. Buvo kreipiamas dėmesys ypač į lietuviybės išlaikymą. Stengtasi, kad Lietuvių Tautai, kaip ir kitoms tautoms, būtų patikrinta teisė laisvai apsispręsti ir pasirinkti tokią tvarkymosi lytį, kokios ji pati nori. Ta prasme ypač atžymėtinas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas, įvykęs Washingtone, kuriame dalyvavo lietuviai iš visų kontinentų bei kraštų.

Visi lietuviai vieningai ir ryžtingai veikė, kad pagrindinės žmogaus teisės būtų patikrintos ir lietuviams.

Reikia tikėtis, kad lietuvių ištikimybė savai tautai ir pa-

pavienių asmenų ir grupių, kraštutinio, pvz., voldemarininkų, antagonizmo, priešingumo.

Dad daug įdomių vietų toj knygoj yra įvairiais klausimais, — štai, pavyzdžiui, kiek ir dėl lenkų; lietuvių kaimynų.

Psl. 37. Žymus lenkų komunistas turėjęs ryšių su lenkų vyriausybe, pareiškė, jog ir lenkai komunistai niekad neturėję mažiausio noro turėti prisijungę vakarų sritis, apgyventas vokiečių. Mielai, esą, nuo jų atsiskaitytų, jei tai galėtų padaryti "without loss of face" — be pasižeminimo.

Psl. 175. Kaip kitoniškai atrodė Lenkija, skirtingai nuo Sovietų. Kaimuose mūriniai pastatai. Laukai geriau apdirbti. Geri keliai. Geresni žmonių drabužiai.

Lietuvių Enciklopedijos duomenimis, Vorkutoj 1949 m. lietuvių buvo apie 60.000. Iš viso ten talpino apie 1/2 milijono tremtinių. Vien tik prie geležinkelio darbų ten buvo maždaug 700.000 tremtinių.

stangos pagerinti savo tautos likimą duos teigiamų rezultatų. Sveikindamas mielus Tautiečius Tėvynėje Naujųjų Metų proga, linkiu, kad Naujieji 1974 Metai būtų geri ir kad jų eigoje susilauktume didesnio pagrindinių žmogaus teisių gerbimo bei daugiau laisvės pragiedrulių.

PO PIETŲ KRYŽIUM

Sydnėjaus Lietuvių Klubas

Sydnėjaus Lietuvių Klubas, kaip ir garsūs Sydnėjaus Operos Namai, paėmė daug laiko ir pinigų. Nuo pirmosios užuomazgos prieš dvidešimt metų iki dabar, be pertraukos, Lietuvių Namų reikalais buvo gildenamas, ejo kova tarp stiprių visuomeninių charakterių, ritoji per ekonomines bedugnes ir, štai, visų džiaugsmui, stovi! Stovi Bankstovne, Sydnėjaus priemiesty, kur prieš keliolika metų veiklų lietuvių buvo įsigyta pirmoji bendruomenės nuosavybė — Dainavos Namai.

Klubo patalpomis nenusivyliau: kilimu išklotas prieškambaris, laiptai į viršutinį barą, koridorius į valgyklą sudaro jaukią atmosferą. Dar jaučiau pagrindinę salę. Ant žibančio par-

keto tvarkingai sustatyti staliukai, kėdės; tolimesniame gale naujas, dar geriančiųjų alkūnėmis nenušlifuotas baras; pasieky "poker" mašinos žiojasi, viliodamos azartiškus lošėjus, kaip meškerė žuvelės.

Atsukusi nugarą pokerio mašinoms, prisijungiau prie gausaus svečių būrio. Jutau pasididžiavimą savų klubų, kur net kitų tautybių žmonės mielai užėina, kur ir australas bando jėgas, užsispyrusiai stumdamas pokerio rankenėlę.

Tik vyraujanti lietuvių kalba rodė, kad tai esama lietuvių klubo. Sienos, baras, šviesos ir visos papuošimas neprakalbėjo lietuviškumu. Šis klubas, kaip šimtai kitų beveidžių klubų: gražus, malonus, mielas, turi gerą virtuvę, bet be charakterio.

Klubo statytojai atliko milžinišką darbą. Tik gaila, kad dekoratoriai nesuprato savo uždavinio: nepasinaudojo lietuvių tautodailės turtais, nedavė šiems Namams lietuviško veido.

Ava Gaudargienė

JEI "NAUJENAS" TU SKAITYSI, TAI IR KITAM PASAKYSI, KAD JOS RAŠO TIKRĄ TIESĄ — SKLEIDŽIA SVIESĄ

Philomena Says

CHICAGO SAVINGS IS NOW PAYING

5.39% Annual Yield on 5% Passbook Accounts Daily Interest	5.92% Annual Yield on 5% 90-Day Notice Accounts \$100 Minimum	6.003% Annual Yield on 5% 90-Day Savings Certificate \$1,000 Minimum
6.81% Annual Yield on 6% One Year Savings Certificate \$1,000 Minimum	7.08% Annual Yield on 6% 30-Month Savings Certificate \$5,000 Minimum	7.35% Annual Yield on 7.00% Four Year Savings Certificate \$1,000 Minimum

7 1/4%
on Four Year Savings
Certificates
\$10,000 Minimum

7.627%
Annual Yield

For 49 years, savers at near-\$100 million Chicago Savings have become accustomed to the highest rates permitted by law. It is possible to offer the above yield where earnings remain undisturbed and are compounded for a year or more.

CHICAGO ★★★★★
savings and loan association

6245 south western avenue 476-7575

Passbook Savings Earn From Day of Deposit to Day of Withdrawal

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00. Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui. Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!



Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2%	PER ANNUM
	\$5,000.00 OR MORE
	4 YEAR MATURITY
6 3/4%	\$5,000.00 OR MORE
	30 MONTHS MATURITY
6 1/2%	\$2,500.00 OR MORE
	1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Istaigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months. Canada \$24.00 per year, other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams \$24.00	Užsieniuose:
pusei metų \$13.00	Metams \$25.00
trims mėnesiams \$7.50	pusei metų \$14.00
viename mėnesiui \$3.00	viename mėnesiui \$5.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams \$22.00	
pusei metų \$12.00	
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. rytą iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.	

Naujienų reikalais

Nepabaigiami karai, sovietinis kolonializmas, įsakymas sumažinti aliejaus gamybą dar labiau pagilino tarpautinius ekonominius sunkumus. Dolerio vertės sumažinimas atsiliepia į viso pasaulio ūkio reikalus, juos pradeda justie kiekvienas amerikietis, jis paliečia ir Naujienas. Praeitų metų pradžioje už laikraščio popieriaus ritinį turėjome mokėti po 75 — 80 dolerių, o metų pabaigoje už tą patį popierių teko mokėti jau po 112 — 115 dolerių. Prieš porą metų išdevėtą mašiną dabai galėjome nusipirkti už 6 dolerius, o praeitais metais be 25.00 dolerių negalėjome padaryti jokios dalies užsakymo. Turime brangiau mokėti ir už patarnavimus.

Metų bėgyje gerokai pabrango ir pašto išlaidos. Šių metų pradžioje dar kartą turėjo būti pakeltas laiško ir atvirukų persiuntimas. Šis reikalas atidėtas iki vasario pabaigos. Bet pašto kainą gerokai pakėlė blogi patarnavimai. Laikraščio biznis didele dalimi paremtas greitu išvežiojimu ir išnešiojimu. Paštas yra pasižadėjęs laikraščius išnešioti tokia pačia skuba, kaip ir pirmos klasės laiškus. Mes paštu mokame už pasižadėjimą tokį patarnavimą duoti, bet paštas savo pažado nepildo. Pinigus už skubų laikraščio išnešiojimą paima, bet laikraščio laiku neišnešioja. Vienur laikraščius išnešioja tiksliai sekančią dieną, o vietomis laiškanesiai taip moka "susitvarkyti", kad jie iš karto ateis dviejų ar trijų dienų laikraščius. Dažnai, jie laikraščius visai neatneša, arba nuneša ne ten, kur privalo nunešti. Kartais žmogus, gavęs ne savo laikraštį, pats jį nuneša adresatui, bet kitas, gavęs nesuprantama kalba spausdintą laikraštį, visai išmeta.

Toks nevykęs ir brangus pašto patarnavimas erzina skaitytojus ir kenkia pačiam laikraščiu. Ypač toks nevykęs laikraščio pristatymas kenkia ligoniams. Jie laukia mėgiamo dienraščio, o kai nesulaukia, tai pradeda nervuotis ir pykti. Jie skambina pašto įstaigai, bet dažnai skambina ir į pačias Naujienas. Administracija jiems paaiškina nelemto laikraščio pristatymo priežastis, bet ne kiekvienas patiki. Kitas pradeda įtarinėti, kad laikraščio administracija laiku dienraščio nepristato į paštą, kad kalti yra laikraščio leidėjai. Vienas kitas skaitytojas, supykęs dėl nevykusio dienraščio pristatymo, nustoja jį skaityti. Tokių skaitytojų turi ne tik Naujienos, bet kiekvienas Chicagoje leidžiamas dienraštis. Lenkai, vokiečiai ir švedai skundžiasi blogu laikraščio išnešiojimu. Tokios skaitytojų nuotaikos kenkia pačiam laikraščiu. Paštas,

nepajėgias duoti gerų anksčiau teikiamų patarnavimų, kenkia laikraščiams.

Visi laikraščiai buvo priversti pakelti kainas, bet medžiagos ir patarnavimai kyla žymiai aukščiau, negu laikraščiai pajėgia bent dalimi išlyginti padarytus nuostolius. Naujienos taip pat buvo priverstos bent porą dolerių pakelti prenumeratos kainas. Bet tas pakelimas neišlygina pakilusių masinių dalių kainų. Daugelis skaitytojų padėtį supranta. Mokėdami metinę prenumeratą, jie pridėda kelių dolerių auką. Jie žino, kad pabrango ne tik tai maistas, bet ir spaudos darbams reikalingos medžiagos, todėl jie net neprasomi prisidėda auką. Naujienų kalendorius skaitytojams siunčiamas veltui, bet daugelis pridėda dolerį kitą, nes žino, kad šiandien nieko be pinigų negalima padaryti. Šių metų kalendorinis popierius dvigubai brangesnis, negu praeitais metais buvo. Naujienos ilgas metus savo skaitytojams kalendorių veltui siuntinėdavo. Jie priprato prie didelių skaitmenų, tiksliai surašytų švenčių, užtat be kalendoriaus jiems šiandien jau sunku apsieiti. Kalendoriaus siunčinyjamas taip pat pabrango. Skaitytojams ir ši metų dovanojame kalendorių, bet esame dėkingi tiems, kurie atsuntė auką.

Be kasdieninių biznio reikalų, Naujienos turi keletą kitų svarbių problemų, kurias šiais metais turėsime išspręsti. Savo laiku 18-oji kolonija buvo didžiausia Chicagoje, čia buvo didokas skaičius lietuviškų įstaigų ir biznių, bet dabar lietuvių skaičius čia gerokai sumažėjo. Daugelis lietuvių čia dar turi savo namus ir juose tebe gyvena, bet žmonių ir krautinių skaičius sumažėjo. Į seną lietuvių koloniją keliai meksikiečiai, portorikiečiai ir kiti ispaniški kalbantieji žmonės. Jų papročiai yra kitoki. Keičiasi 18-tosios kolonija, keičiasi ir kitos lietuvių kolonijos. Naujienoms reikia ieškoti vietos lietuviškoje kolonijoje.

Reikia naujos vietos ieškoti dar ir dėl namo. Dabartinis Naujienų namas jau persoko šimtą metų. Savo laiku tai buvo stiprus ir geras namas, bet šiandien metų našta jį jau spaudžia. Namo sienos jau pradeda pleišėti, o namo įrengimus taip pat jau reikia keisti. Praeitais metais teko idėti naujus elektros laidus iš gatvės. Teko keisti visas elektrai gauti ir išskirstyti dėžes. Rodos, tai ne toks didelis darbas, bet jis kainavo virš tūkstančio dolerių. Reikia keisti laidus ir pačiame name. Namui reikia naujo stogo ir naujo pečiaus. Šiais metais dar tebekūrename anglimis, bet ateinančiais metais turime pereiti į šildymą gazu. Visa tai kainuos stambias sumas pinigų.

Dėstome šiuos reikalus savo skaitytojams todėl, kad be jų paramos nepajėgsime šių svarbesnių problemų išspręsti. Jeigu Amerikos lietuviai nori turėti nepriklausomą ir lietuvių reikalus ginantį laikraštį, tai turės padėti išspręsti šias problemas. Naujienos iki šio meto kovojo už laisvą, nepriklausomą ir demokratine Lietuvą. Jos yra pasiryžusios ir ateityje rūpintis ir ginti Lietuvos laisvę. Naujienos kėlė viešumon nelemus Amerikos ir lietuviško gyvenimo reikalus, jos yra pasiryžusios ir ateityje tą daryti. Naujienos stengiasi tiksliai informuoti savo skaitytojus apie pačius svarbiausius lietuviško gyvenimo įvykius, jos yra pasiryžusios ir ateityje tą daryti. Lietuvių reikalus gali ginti tiksliai gerai informuoti mūsų tautiečiai. Darbui testis turėsime prašyti visų geros valios lietuvių paramos.

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI SKELBKITĖS NAUJIENOSE

NAUJUS METUS PRADEDANT (3)

MŪS IDEJOS, VEIKEJAI IR VADAI

P. STRAVINSKAS

I. — KAS JUNGIA MUS Į ETNINĘ IR VALSTYBINĘ TAUTĄ?

Mus, lietuvių, į mūsų istoriškai susidariusią, susiformavusią etninę — nacionalinę tautą, vadinamą *Lietuvių tauta*, daugiausia jungia mūsų bendra kultūra, mūsų bendros kultūrinės idėjos, o į valstybinę tautą, vadinamą *Lietuvos tauta*, mus taip pat ir kitus Lietuvos žmones jungia dar ir mūsų turimos valstybinės, politinės idėjos, ypač gi mūsų bendras noras, troškimas ir pasiryžimas turėti savo laisvą, nepriklausomą valstybę.

II. — KAS PAŽADINO MCSU ŽMONIŲ SIELOSE TAUTINĮ ATGIMIMĄ IR UŽDEGĘ JU MASES TAUTINEMIS IDEJOMIS?

Tą padarė praeito (XIX-)jo šimtmečio didžiavasiai lietuviai, ypač gi Simanas Daukantas (1793 — 1864), lietuvių valstiečio sūnus, lietuvių tautinio atgimimo pradininkas.

Baigęs Vilniaus universitetą (pasidirbtais bajoriškos kilmės dokumentais, nes be jų jis negalėjo gauti diplomo) ir gavęs net tų mokslų magistro laipsnį, 1825 m. jis buvo Vilniaus universiteto komandiruotas į Karaliaučiaus universitetą ten pasitoblinti, teisės studijoms pagilinti ir turėjo galimybę padaryti tikrai gražią teisininko karjerą. Bet jis, degdamas lietuvių tautinio atgimimo idėja, Karaliaučiuje ne teisė studijavo, o pasinėrė universiteto archyvuose, tyrinėdamas mūsų tautos praeitį, studijuodamas tautos istoriją, rinko istorinę medžiagą, kurią jis išsinešė iš to universiteto, kaip brangų turtingą turtą, ir kuria jis pats naudojosi savo rašomai lietuvių tautos istorijai ir dalinosi ja su kitais istorikais. Jis paliko nepanaudotą savo išiegtą ankščiausią atsaką jam asmeniškai daug žadančios duoti teisininko profesijos, gyvenimas nedateklėje, net skurde, rašė ir skelbė lietuviams valstiečiams savo tautinio atgimimo idėjų knygas ir kitus raštus, gelbėdamas savo žmonių praktiškais reikalais (pvz., apie tai, kaip auginti apynius ir pan) ir tuo parodydamas jiems savo visų apleistos tautos meilę ir didžiausią sąvės išsivadėjimą, skaiščiausią idealizmą. Jis davė pradžią anto mėlto lietuvių tautinio atgimimo žadimui. Į Simo Daukan-

to pradėtą tautinio atgimimo akciją palaipsniui įsijungė kiti didžiavasiai lietuviai, kunigai ir įvairių pažiūrų pasauliečiai, kurie visi sava veikla, pirmiausia, iš buvusios tautiškai apsnūdusios, nesąmoningos lietuvių (daugiausia valstiečių) masės suformavo lietuvių kultūrinę tautą (davė etninei, nacionalinei mūsų tautai kultūrinį veidą). Iš tos gi kultūrinės tautos (*Kulturvolk*) toliau išsivystė valstybinė tauta (*Staatsvolk*), kurios vardu šis šimtmečio pradžioje buvo atstatyta Lietuvos valstybė. Štai, ką vienas sąvės išsivadėjęs žmogus, lietuvis idealistas Simanas Daukantas savo pradetu lietuvių tautinio atgimimo žadimui (grynai kultūrinio) darbu galėjo padaryti! Jei ne jis, tai gal iš vis nebūtų atsistatiusi ir mūsų Lietuvos valstybė. Gal ir lietuvių tauta, surisusius carams despotams mūsų tautiškai apsnūdusių lietuvių masę, būtų nušluota nuo žemės veido.

III. — KAIP IS MCSU ETNINES — NACIONALINES TAUTOS, DAVUS JAI KULTŪRINĮ VEIDĄ, IŠSIVYSTĖ MCSU VALSTYBINĖ TAUTA?

Ne Simanas Daukantas, tas tautinio atgimimo žadimui pradininkas, o kiti lietuviai švietuliai, įsijungę į jo pradėtą lietuvių tautinio atgimimo sąjūdį, davė jam politinės kovos dvasią ir uždegė mūsų lietuvių išsilaivinimo ir savos valstybės atstatymo idėją. Vysk. Motiejus Valančius (1801 — 1875), Simano Daukanto asmeniškai draugas, taip pat kitas lietuvių, irgi įvairių pažiūrų, metė į tautiškai atbudusią lietuvių politinės idėjas, uždeginę jomis jau sujudusius lietuvių mases ir nukreipę jų kultūrinį sąjūdį politinės kovos — kovos dėl mūsų tautos išsilaivinimo kryptimi. Apie jį jau esu rašęs ankščiausiu spaudoje, ir čia smulkiau jo eigos ir išsivystymo mūsų kultūrinio veido tautos į politinę bendruomenę (*body politic, Staatsgemeinschaft*), į valstybinę tautą (*Staatsvolk*) čia plačiau nerasysiu. Tik noriu konstatuoti patį faktą, kad, ana, vieno žmogaus, lietuvių idealisto — Simano Daukanto, grynai kultūrininko pradėtasis lietuvių tautinio atgimimo žadimasis davė impulsą susiformuoti (iš tautiškai apsnūdusios nesąmoningos lietuvių masės) ne tik jų gvyai kultūrinio veido bruo-

žų etninei — nacionalinei tautai, vad. dar ir kultūrine tauta (*Kulturvolk*), bet ir tos kultūrinės tautos, kaip iš kamieno (prisidėjus prie jo dar ir kitiems lietuvių žmonėms) išsivystyti minėtai valstybinei tautai, kurios vardu buvo 1918. II. 16 d. Nepriklausomybės Akto atstatyta Lietuvos valstybė. Štai, ką galėjo padaryti vienas idealistas, sąvės išsivadėjęs ir visą save tautai atsidavęs lietuvis, prisidėjus prie jo kitiems didžiavasiams tautiečiams, ne vienos kurios pasaulėvalginės ar politinės pažiūros, o visų, kiek jų tautoje pasireiškė.

Kad niekam nekiltų abejonės, jog iš tos mūsų kultūrinės tautos išsivystė mūsų valstybinė tauta, vadinama *Lietuvos* (ne lietuvių, o *Lietuvos!*) valstybinė tauta, noriu čia atkreipti dar visų dėmesį į Steigiamojo Seimo 1922. VIII. 1 d. priimtąsias valst. konstitucijas įvado žodžius, kur pasakyta:

"Vardan Dievo Visagalio, *Lietuvos Tauta* (m. pabr.), dekingai minėdama garbingas savo sūnų pastangas ir kilnius aukas, Tėvynei išvaduoti padarytas, atstačius nepriklausomą savo Valstybę... per savo įgaliotus atstovus, susirinkusius į Steigiamąjį Seimą... priėmė šią Lietuvos Valstybės Konstituciją".

Kad niekas neabejotų, jog tą Lietuvos (valstybinę) tautą sudaro ne vien tik lietuviai, o visi Lietuvos gyventojai, įskaitant ir mūsų tautines mažumas, apie kurių teises mūsų valstybėje ankščiau rašiau, tai čia dar noriu pastebėti ir pabrėžti, kad šią Steigiamojo Seimo priimtąją Lietuvos Valstybės Konstituciją pasirašė ir visas anuometinis Ministrų Kabinetas, įskaitant ir žydų bei gudų reikalams ministrus. (Bus daugiau)

KLaidos Atitaisymas

P. Stravinsko straipsny "Lietuvos Tautinės Mažumos" 1974. I. 4 d. Naujienose IV-je skiltyje 2 pastr. išspausdinta: "... katalikų veikėjas, frontininkas Jonas Girnius", o turėjo būti: "... Jonas Grinius".



VOITECHAS ZAMAROVSKIS HETITAI

67.

Pavasarij jis vėl čia atsirado su savo asistente dr. Haleta Čambel, lydėjusia jį jau pernykštėje ekspedicijoje. Pasirodė, kad jo atvažiavimas per anksti: keliai dar nebuvo spėję išdžiūti, ir iki paties Kadirlio (beje, apskrities miesto, bet be plento, kuris jungtų jį su pasauliu) teko gautis per didžiausius vargus, kuriuos galime numatyti, prisiminę skirsnį apie Grozno kelionę po tuos kraštus. Per tris dišimtmečius nelabai kas ten pasikeitė. Iš anksto įspėtas apskrities viršininkas ir miesto diduomenė jau laukė Boserto prie gausingo vaišių stalo. Tačiau niekas iš susirinkusiųjų apie "Liūto akmenį" nebuvo girdėjęs. Boserto paprašytas, seniūnas išsiuntinėjo tarnus apie jį pasiteirauti vietos gyventojų. Bemaž iki vidurnakčio plaukė vien tik neigiamos žinios. Bet paskui atėjo mokytojas Ekremas Kušču ir visų nustebimui pareiškė žinąs ne tik tą akmenį, bet ir kelią iki jo, nes jau keletą kartų ten lankėsis.

Anksti rytą buvo pabalnoti žirgai, ir, keturias valandas joję, ne kartą gavę ir kirvių skintis kelią per brūžus, Bosertas ir jo bendrakeleiviai pasiekė Karatepę ("Juodąjį kalną"). O ten jau pakako tik apsidairyti, kad pastebėtom sausame šlaite tarp riedulių žėrintį "Liūto akmenį".

Prisitarinęs Bosertas pamatė, jog tai esąs tik skulptūros pjedestalas. Ekremas Kušču jį tikino, kad skulptūra čia dar neseniai stovėjusi. Matyt, ją bus nuvertę klijokliai. Ir iš tikrųjų, ji gulėjo čia pat po samanomis ir papardėmis. Teisybė, be galvos, be kojų, bet už tat ant jos buvo įrašas. Jį nuvalęs, Bosertas pažino semitiskų rašmenis.

Jis dar kartą apžiūrėjo skulptūrą iš visų pusių. Betgi ji neabejotinai hetitiska! Ir stilius, ir koncepcija. Tą akimirka jam šovė į galvą mintis, kurią jis verčiau nutylėjo. Jis ėmė ieškoti aplinkui, tarp išmėtytų akmenų ir plokščių. Ir tik radęs keletą smulklių nuolaužų su hetitų hieroglifais, įsitikino, kad mintis teisinga: čia slypi reali galimybė rasti didelę bilingvą!

Daktarė Čambel (prityrusi archeologė,

kasinėjusi dar prie Aladža Hüyük'o ir kurį laiką dirbusi su seru Leonardu Woolliu kaip praktikantė) padarė keletą fotografijų ir nubraižė situacijos planus. Po to Bosertas įsakė joti atgal, ketindamas kuoj greičiausai grįžti su semtuvais, kauptukais ir kastuvais.

Šį savo ketinimą jis įvykdė 1947 metų pavasarį. Dirbo visą mėnesį su asistente ir keliai darbininkais, bet kol kas tik zondavodamas. Ir galimybė virto tikrove: Bosertas rado ilgą finikietiską įrašą ir — išvykimo dienos išvakarėse, kai jau viskas buvo supakuota ir ant Juodojo kalno pamažu leidosi sutemos — pradžią bareljefo su hetitų hieroglifais. Kol kas jis nieko apie tai neprisitarė, tik įsidėmėjo vietą, kur buvo bareljefas.

Tų pačių metų rugsėjo mėnesį grįžęs su



Hetitų karo vežimų ataka mūšyje prie Kadešo. Pagal egiptiečių bareljefą Karnake Ramensėje.

nauja ekspedicija — tų metų sausra įgalino jį dirbti iki vėlyvo rudens — ir atkasęs bareljefą, Bosertas įsitikino, kad tai visai ne hieroglifai (juo labiau ne hetitų hieroglifai), o apdėjęs piešiniais, kurie tuomet, vakaro prieblandoje, tik atrodė kaip raštai!

"Tokiais akimirksniais mokslo likimą lemia charakteris". — rašo K. V. Ceramas, viešėjęs 1951 metais pas Bosertą ant Karatepės ir savo knygoje "Juodasis kalnas ir Siaurasis tarpekliis" įdomiai aprašęs jo atradimus. "Bosertas liepė kasinėti toliau. Pakasė vienur, pakasė kitur, ir, nors tai skamba visai neįtikėtina, per metą nuo anų tariamųjų hetitiskų hieroglifų rado tikrą hieroglifinį įrašą!"

Ivyko tai, apie ką svajojo trys hetitologų kartos. Buvo rasta tikra, ilga bilingva. Juk finikiečių raštą skaityti mokame...

PRISISTATO KARALIUS ASITAVANDAS

Deja, uždavinys nebuvo toks paprastas, kaip atrodė. Pirmą, finikietiškojo įrašo kalba buvo ne "klasikinė", bet senoji, palyginti mažai teistirta finikiečių kalba. Ydinga ambicija "daryti viską pačiam" Bosertui buvo svetimą. Tad jis padirbdino antspaudų bei kopijų ir išsiuntinėjo juos į žymiausiems semitologams: J. Fridrichui — į Berlyną, Dupont — Zomerni — į Paryžių, Calahanui — į Romą ir R. D. Barnettui — į Londoną.

Antra, tai, ką Bosertas rado Karatepėje, nebuvo tikra bilingva, t. y. vienas įrašas su tekstu dviem kalbomis. Iš tiesų tai buvo trys įrašai senąja finikiečių kalba ir du įrašai hetitų hieroglifais, ir niekas negalėjo laiduoti, kad jų turinys sutampa.

Perskaityti ir išaiškinti senovinį finikietiską įrašą buvo ne per sunkiausia (vis dėlto Barnettas, kad ir pasitelkęs dar du specialistus, J. Leveną ir K. Mosą, klaidingai perskaitė įvardį "nk 'as" ir palaikė jį karaliaus vardu Anek; tačiau klaida buvo bematant surastą, ir naujasis karalius nuėjo nuo pasaulinės istorijos scenos taip pat greitai, kaip buvo joje atsiradęs). Iš kalbos buvo galima spręsti, kad įrašas darytas maždaug VIII amžiuje prieš mūsų erą, nes "tai gryną senoji finikiečių kalba be aramėjų įtakos", kaip kad konstatavo J. Fridrichas. Su juo sutiko ir kiti trys mokslninkai. Taip pat sutartinai jie pripažino, kad įrašo autorius yra karalius ZTVD.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"
Jos visad rašo
TEISYBĘ

TELEF. PR 8-3223

DR. ANNA BALIŲNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS

2358 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

IR

DR. FANG C. LU

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

6449 So. Pulaski Rd. (Crawford

Medical Building). Tel. LU 5-6446

Antras ofisas —

8007 WEST 83rd PLACE

JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500

Prima liginis pagal susitarimą.

Jei neatliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ

CHIRURGIJA

Tel. 695-0533

Fox Valley Medical Center

860 SUMMIT ST.

ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON

2434 WEST 71st STREET

Ofisas: HElock 4-5849

Resid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.

antradieniais, penktadieniais nuo 1-5, trečiadieniais, šeštadieniais 9-11 val.

ir septyniomis, skambinti 374-8012

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti 31-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIŲNAITĖ

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

6132 So. KEDZIE AVE.

Tel. WA 5-2670.

Neatsiliepus — skambinti

471-0225.

Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700

Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

VIDAUS LIGŲ SPEC.

2454 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.

Šeštadieniais nuo 9 iki 11 val. ryto tik susitarus.

Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS

KALBA LIETUVISKAI

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR

PROSTATOS CHIRURGIJA

2656 WEST 63rd STREET

Val.: antradieniais 1-4 val. popiet.

ketvirtadieniais 5-7 val. vak.

Ofiso telefonai: 776-2880

Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS

Ofisas: 2652 WEST 59th STREET

Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradieniais, trečiadieniais, penktadieniais 9-11 val.

šeštadieniais 2-4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS

2454 WEST 71st STREET

Ofiso telefonai: HElock 4-2123

Resid. telefonai: GIBSON 8-6195

Prima liginis pagal susitarimą. Del valandos skambinti telefonai: HE 4-2123.

Jei neatliepia, tai telefonai: GI 8-6195.

P. ŠKEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS

Aparatai - Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-11. 2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Tel.: PRospect 6-5084

PRASIME

Only you can prevent forest fires

PRASIME

Only you can prevent forest fires

K. STRIKAITIS

Kanados naujienos

Puikiai praėjo '73 Winnipeg Folklorama

(Tęsinys)

Pagal J. Koteles pranešimą paskutiniomis metais buvo atspausdinta 25 tūkstančiai pasų, o šiais metais tokių pasų buvo atspausdinta 50 tūkstančių ir dar reikėjo spausdinti papildomai. Tai rodo, kad lankytojų šiais metais pasidarė dvigubai daugiau. Jis sako, kad Folklorama suveda įvairių tautybių žmones į vieną vietą, kurioje savo kultūriniais pasirodymais išskleidžia ir mūsų Winnipeg miesto vardą.

Taip pat buvo klausta ir kitų

etninių grupių, kurios dar nėra įsijusios į Folkloramą, o taip pat buvo atkreiptas dėmesys į prancūzų paviljoną, kuris 1972 metais koncentravosi kaip prancūzų kultūrinis centras St. Boniface, o šiais metais jo iš viso nebebuvo.

"La Liberté", kuris atstovauja Winnipeg gyventojams prancūzams, parašė, kad 1972 metais, jie į Folkloramą įjungė su pasitikėjimu, bet 1973 m. jų būtų eję irgi, bet nebebuvo kas vadovauti... Be to, dar aiškino, kad jų tas Kultūrinis Centras nebegavęs pakvietimo... o paskutinė priežastis buvo, kad daug prancūzų Manitoboje galvojo, jog ji nėra etninė grupė ir nepralaimėtų savo kultūros Kanadoje. Kaip matosi, jie drauge su anglosaksais išsėina prieš daugia kultūrinę politiką Kanadoje.

Ruošiasi ateinantiems metams

Toliau J. Koteles sako, kad Winnipeg gali laukti dar stipresnės Folkloramos kitais metais. Jis įsitikinęs, kad į tokį rengimą gali prisidėti ir kiti kraštai su savo tautinėmis grupėmis, bendradarbiaujant su Folk Arts Council organizacija Winnipeg. Jis dėl tokios galimybės jau kalbėjęs su daugelio kitų šalių ambasadoriais ir jau apie tuziną valstybių sutikę ir jis pilnai tik, kad Winnipeg pasidarys lyg įvairių tautybių susitikimo lopšys.

Toliau jis sako, kad kitais metais paviljonai nebeturės tokios laisvės savistoviai tvarkyti kaip kuriuos dalykus. Kitais metais paviljonuose bus sudaryta bendra tvarka. Daugelio paviljonų patalpos buvusios per mažos ir net netinkamos tai pasiskirti. Vietomis buvo per dideli susigrūdimai prie įėjimų, kur žmonės išstovėję eilėmis net nuo vienos iki dviejų valandų, kol patektų į vidų.

Kitais metais prieš gaunant leidimą, turės būti iš anksto sudarytos vietovės, kurios bus patikrintos dėl jų tinkamumo. Kurios bus netinkamos, negaus leidimo. Patalpos turės būti erdvesnės, nes numatoma svečių iš tolimųjų kraštų, o taip pat Folklorama '74 jungiasi su Winnipeg šimtmečio minėjimu. Jis numato, kad Folklorama '74 po visą Winnipeg miestą turės išsisklaidžiusių nuo 38-40 paviljonų.

Tam reikaliui jau esą numatyta St. James Civic Centre, Centennial Concert Hall ir aukštesniųjų mokyklų salės. Jis jau kalbėjęs, kad tokios valdinės patalpos būtų duodamos veltui, tik padengiant kai kuriuos padarytus nuostolius Folkloramos metu. Šiais metais buvęs padarytas eksperimentas su ungarių paviljonu, kuris buvęs patalpinas į Pan-Am Pool ir šiuo mėginimu jie buvę labai patenkinti. Vieną žodžiu, kitais metais paviljonai bus aprūpinami geresnėmis patalpomis.

Nebus komercinių išskaičiavimų

The Folk Arts Council prezidentas adv. Julius Koteles toliau sako, kad paviljonai bus ir didesni, bet juose nebus jokių pasipelnymo tikslų. Parodose turės būti įvairūs eksponatai tik iš savo kraštų. Jokie daiktai nebus galima pardavinėti, kurie gaminti Kanadoje. Pavyzdžiui, Folklorama pasai duodami į paviljonus platinti, jų kaina 2.50 ct. Dolerį pasilaiko paviljonas, o 1.50 st. grąžinami centrui.

Taip pat paviljonams paliekamos visos pajamos už pardavinėjimą likerio bei kitų gėrimų ir už pagamintus valgius. Sekančiais metais valgiai turės būti gaminami pagal kraštų receptus ir jokių būdu nebus galima paviljonuose pardavinėti maisto

produktų. Be to, jis dar pastebėjo, kad kai kuriuose paviljonuose, kurie jau turėjo nusipirktą pasus, buvo dar imamas atskiras įėjimo mokeskis po 50 ct., ar net ir daugiau. Taip pat, kai kuriuose paviljonuose buvę pardavinėjami įvairūs loterijų (raffle) išimimo biuletai, kas buvę gresiai draugiški. Todėl jis pasakė: "Council staff who sell the passports next summer will also be on the lookout for any unwarranted commercialism".

Bendrai, gautas pelnas negali būti sunaudotas jokiems asmeniniams tikslams. Paviljonų gautos įplaukos už išparduotus pasus, o taip pat pelnas "Z maisto", gėrimus bei likerius turi būti sunaudoti pagalbai ir priemonėms kultūrinėms veikla čia grupėms, tautybių tautinams šokiams, ansambliams ir chorams. Kitais metais bus išleisti specialios instrukcijos ir pagal jas bus sekama tvarka paviljonuose.

Winnipeg Tribune parengimų redaktorė Gene Telpner rašo, kad Folklorama suteikia progą lankytojams — publikai prisiminti geras senų laikų dienas. Per ją lankytojai gauna gerą įvairių kraštų paruoštą maistą, pasijunta draugiškoje atmosferoje ir atneša daug prisiminimų iš praeties gyvenimo. Ir čia Winnipeg, lyg kokiame magiškaame veidrodyje galima pamatyti mažų jungtinių tautų veiklą.

Ji rašo, kad Jungtinės Tautos New Yorke gali pasiimti pamoką, kas vyksta Winnipeg. Be to, kad kitais metais The Folk Arts Council of Manitoba, turėtų pakviesti Jungtinių Tautų generalinį sekretorių ir ambasadorius tu valstybių, kurias reprezentuoja mūsų paviljonai. Reikia nepamiršti, kad kitais metais (1974) Winnipeg rengiama ir XX-jį Kanados Lietuvos Diena.

(Pabaiga)

Žiema Chicagoje

Oro "pranašai" šį kartą atspėjo: naktį į sekmadienį vėl pradėjo snigti. Galima sakyti, kad šiemet ir Kalėdos ir Nauji Metai buvo "balti" ir tempera-

tiškai turėjo būti, nors tai dar nėra įrodymas, kad ledų gady-nė grįžta.

Per gruodžio mėnesį Chicagoje pasnigo 26.3 inčus, vien gruodžio 19 dieną užėjusi audra užvertė 8.3 inčus sniego. Normaliai Chicago sniegis per gruodžio mėnesį sniego gaunama tik 9.7 tai yra nepilnus 10 inčų sniego. Skaitoma, kad per 40 metų gruodžio mėnesį tiek nebuvo prsnigę kaip per praėjusį gruodžio mėnesį. Per gruodžio mėnesį rekordiniai pasnigę 1951 metais — 33.3 inčiai. Normaliai Chicago mieste ir apylinkėse per visą žiemą pasnigę iki 39.7 inčų.

Vidutinė temperatūra praėjusį gruodį buvo 27.5 laipsniai, tai yra 1.6 laipsnio žemiau negu normaliai būna.

"Kohutekas" jau grįžta

Seniai mūsų astronomai bėra turėję tokį "blamažą", kokiems išskirtė čekoslovakų kometa Kohutek, kuri tiek buvo išreklamuota, kaip "šio šimtmečio kometa" ir tiek išgarsinta, kad "sūdnos dienos pranašai" visu balsu pradėjo "pasaulio pabaigą" skelbti. Bet jau kurs laikas kai astronomų skelbtas dangaus spektaklis (Ausrinės, Jupiterio ir Kohutek trikampis) turėjo prasidėti, o jau pranešė, kad kometa be geros "spaktyvos" gali nebūti matoma ir kad ji jau pradėjo grįžti iš kur atsiradusi. Kaip tas čigono naujagimis — pajutęs blogus metus grįžo atgal.

Valgyti česnakus

Du Anglijos daktarai — Arun Bordia ir H. G. Bansal rašo britų žurnale Lancet, kad jiedu tikisi atradę gerą ir pigų vaistą nuo širdies ligų — valgyti daug česnakų. Jų eksperimentai parodė, jog česnakai dešimčiai riebiai valgančių pacientų "praskiedė kraują ir dėl to gali būti naudinga priemonė širdies ligų išvengti.

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI "NAUJIENAS"

Pi ilgos ligos 1974 m. sausio mėn. 6 dieną pasimirė mielas mūsų vyras, tėvas, uošvis, senelis, brolis, švogersis ir dėdė

A. A. WILHELM ALBRECHT

Trumpai po savo 76 metų gimimo dienos pašauktas amžinybėn. Gyveno 7415 So. Rockwell Street. Seniau gyveno Klaipėdoje, Kanto gatvė 6-8.

Paliko nuilūdę žmona Ana, sūnus Vilijus su šeima, duktė Jieva su šeima ir daug kitų giminių.

Vietoj gėlių, prašome aukoti Tėviškės parapijos bažnyčiai. Kūnas bus pašarvotas trečiadienį, 3:00 val. popiet Lack-Lackawicz koplyčioje, 2424 W. 69 Street.

Ketvirtadienį, 3:00 val. popiet kūnas bus perkeltas į Lietuvių Liuteronų Evangelikų Tėviškės bažnyčią, 6641 So. Troy St. Budėtuvis bus atlaikytas ketvirtadienį 7:00 val. vak.

Laidotuvių pamaldas įvyks penktadienį, sausio 11 dieną, 10:00 val. ryto. Po pamaldų bus nulydėtas į Evergreen kapines.

Laidotuvių Direktorai Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 737-1213.

A. A. VILIJUI ALBRECHTUI

mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškia Velionio žmonai Anelėi, dukrai Ievai Usvaldienei, sūnui Vilijui, jų šeimoms ir jų artimiesiems

Mažosios Lietuvos Lietuvių Draugija

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENA DIENA BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Aš išgilinsiu į Viešpaties galybės veikalus; Viešpatie, aš išlovinsiu vien tavo galybę". Psal. 71:1.

Kovodami prieš pasaulį, prieš kūną ir velnią mes išmokstame nematyti apie save daugiau kaip pridera manyti; mes susipažįstame su savo silpnybėmis ir netobulybėmis ir pamatome reikala laikytis arti prie Viešpaties, nes tik tai darydami mes legalėsim pasilikti nesuteptais Dievo akivaizdoje. Taip mes išmokstame pasitikėti Jo malone ir sužinome, kad "mūsų tinkamumas yra iš Dievo". Mes taip pat sužinome, kad "Jei Dievas yra su mumis, kas gali prieš mus būti", nes Jo galybė sergi mus.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET CHICAGO, ILLINOIS 60629

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Tel.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Tel.: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINŲ VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Laidotuvių Direktorai:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANCE PATARNAVI-MAS DIENA IR NAKTĮ.

TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: Olympic 2-1003

PETRAS BIELIŲNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS (LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — TUESDAY, JANUARY 8, 1974

Bendruomenė ruošia parodą New Yorke

Lietuvių Bendruomenės New Yorko Apygardos Valdyba maloniai kviečia visus lietuvius dailininkus (JAV ir Kanados) dalyvauti penktoje "Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimo proga, LB New Yorko Apygardos Valdybos rengiamoje, Dailės Darbų Parodoje, New Korke.

Paroda įvyks 1974 metų vasario 9 — 17 dienomis.

Parodos atidarymas vasario 9 d. 7 val. vak. Lietuvių Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. Ten pristatomi ir Dailės Darbai. Visais dailės darbų parodos reikalais prašome kreiptis į LB New Yorko Apygardos valdybą:

c o A. Vakselis, 84-20, 112th St. Richmond Hill, N. Y., 11418, tel. (212) 846-3246 (vakarais).

J Dailės Darbų Parodą kūrinių priima LB New Yorko Apygardos Valdybos sudaryti 3 dailininkų ir 1 LB NY Apygardos atstovo Dailės Darbų

Atrinkimo Jury Komisija. Jos sprendimai galutini.

I Parodą priimami tik originalai, kurie anksčiau LB New Yorko Apygardos Valdybos rengiamose parodose nebuvo išstatyti.

Kiekvienas dailininkas gali pristatyti parodai ne daugiau 1 darbų. Dėl galimos vietos tokios (virš 100 darbų) Dailės Darbų Atrinkimo Jury Komisija gali darbų skaičių vietoje sumažinti.

Darbai turi būti įrengti su pakabinimui paruoštomis vietais.

Dailės Darbai į parodą pristatomi ir iš parodos atsiimami pristatytojo atsakomybe ir kaštu.

Rengėjai nesiima jokios piniginės atsakomybės už dailės darbus.

I parodą dailės darbai pristatomi 1974 m. vasario 1 d. nuo 6 iki 9 v. v. vasario 2 d. nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak. Vėliau pristatyti darbai nepateks į leidžiamą parodos katalogą

ir gali būti iš viso Jury Komisijos į parodą nepriimti.

Atskiri kvietimai dalyvauti Dailės Darbų Parodoje nebus siunčiami.

Dailės darbai atsiimami po parodos uždarymo, vasario 17 d., 8 val. vak.

Visų lietuvių dailė ir lietuvių kūrybai skatinti ir remti Lietuvių Fondas ir JAV Lietuvių Bendruomenės New Yorko Apygarda paskyrė dailės darbų premijas už geriausius tapybos, skulptūros ir grafikos kūrinius, išstatytus metinėje, Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo proga, LB New Yorko Apygardos rengiamoje, Dailės Darbų Parodoje.

Premijoms Skirti Jury Komisiją sudaro 4 dailininkai, kuriuos skiria

Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjunga, Lietuvių Dailės Institutas, New Yorko Dailininkų Sąjunga ir LB New Yorko Apygardos Valdyba po 1 dailininką. Jury Komisijai pirmininkauja LB New Yorko Apygardos Valdybos pirmininkas, kuris komisijoje dalyvauja sprendžiamuoju balsu.

Premijuoti kūriniai pasilieka autorių nuosavybę.

Jury Komisijas kviečia ir visą techniską darbą ir piniginę atsakomybę, surišią su parodos organizavimu, bei parodos katalogo išleidimu atlieka LB New Yorko Apygardos Valdyba.

Už parodoje parduotus kūrinius rengėjai pasilaiko 10% parodos rengimo išlaidoms padengti. Parodos registracijos mokeskis nebus imamas.

Aleksandras Vakselis
LB N. Y. Apygardos Valdybos Pirmininkas

Pagerinimai CTA transportacijoje

Ryšium su pagerinimu CTA sistemoje, tos CTA pirmininkas Pikarski pasakė, kad tas žingsnis buvo padarytas turint galvoje ateinančią kovą 19 d. referendumą, kur Chicago ir šieši aplinkinių apskrčių gyventojai turės priimti ar atsisakyti RTA (Regional Transit Authority) planą, turėsiantį perimti ligšiolinį CTA (Chicago Transit Authority) planą. Dėl to, leidimas su 10 centų transferiu (persėdimo kortele) visos valandos bėgyje važinėti įvairiomis kryptimis CTA autobusais ir miesto traukinių linijomis ir persėsti į užmieščių autobusus bei traukinius esąs svarbus žingsnis į viešosios masinės transportacijos sudėtinį bendrą ir į planuojamą RTA ypatingai.

Pagal naująją persėdimo (transferio) tvarką, CTA patronai (besinaudojantieji CTA susisiekimo-patarnavimais) galės tuo pačiu transferiu valandos bėgyje atlikti netolimus suvažinėjimus ten ir atgal, sustodami šio to nusipirkti, atlikti reikalus, ar trumpam laikui draugus aplankyti ir sugrįžti; galės sėsti į bet kurį kitą autobusą. CTA autobusai ir traukiniai bus suderinti su užmieštiniais traukiniais ir autobusais.

Tokie su CTA sistema suderinti traukiniai (commuters) yra Illinois Central and Gulf; Chicago and Northwestern; Burlington Northern, Rock Island Lines, Milwaukee Road, South Shore, Norfolk and Western ir Penn Central.

Užmieščių autobusų linijos yra: South Suburban Safeway Lines, Suburban Transit System, West Town Bus Co. ir United Motor Coach Co. Tas užmieščių linijas perėmus į RTA būtų didelis palengvinimas žmonėms, nes kai kurios tų linijų, kaip pav. autobusų linija Chicago-Willow Springs-Lemont-Joliet savaitgaliais arba paleidžia pora autobusų (šeštadieniais) netinkamu laiku, arba (sekmadieniais) visiškai jokio autobuso neleidžia.



"Keno" užaugo St. Petersburg, Floridos Aquariume ir vis mėgsta žaisti su to zoologijos sodo lankytojais. Čia "Keno" pozuoja fotografui atsigušęs ant nugaros.

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

FACTORY — GENERAL

Well established company with excellent fringe benefits needs reliable men and women for general factory and as trainees on various paper converting equipment.

FIRST AND SECOND SHIFT

See Mr. BUCHMAN

NATIONAL BLANK BOOK COMPANY

7609 INDUSTRIAL DRIVE,

FOREST PARK, ILL.

An Equal Opportunity Employer

Mickevičiui paminklas

Lenkų ZW iš Varšuvos praneša: Kauno miesto taryba nutarė pastatyti Adomui Mickevičiui paminklą. Penkių metrų aukštumo Mickevičiaus stovąla būsianti pastatyta vienoje miesto aikštėje, kur Mickevičius gyveno ir kūrė per 4 metus, kai 1819 metais baigė Vilniaus universitetą.

Laisvės Kudirkai!

Antrašte "Free Kudirka!" Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Dr. Kazys Bobelis rašo Chicago Tribune sausio 5 d. nr.:

Amerikos Lietuvių Tarybos vardu noriu padėkoti už atspausdinimą straipsnio "Illinois block seeks to free sailor", filpusio gruodžio 14 d., liečiančio lietuvių jūrininką Simą Kudirką, bandžiusį 1970 metais mūsų rytiniame pakraistyje pabėgti iš sovietų laivo.

Simas Kudirka neturi būti užmirštas. Negali būti leista, kad jo nepasisekusi pastanga pasiektų laisvę tik kaip nelaimingas incidentas. Mus nepaprastai džiugina Illinoiso kongresmanų žygis prašyti Valstybės sekretoriaus Kissingerio ir Leonide Brežnevo pasistengti, kad Kudirka būtų išlaisvintas iš kalėjimo.

Juodžiai traukia į pietus

Pietinės Karolinos gubernatoriaus John West patarėjas juodžių reikalams, James Clyburn pareiškė, kad kadaise milijonai juodžių iš pietų emigravo į šiaurę, o dabar atrodo kad prasidėjo priešinga emigracija, kai nemažai skaičiai juodžių, daugumoje geriau apsišvietusių, pradeda grįžti į pakitėjusius pietus. Tiesa, tai dar tik lašas ir tikslų skaičių neturime, bet civilinių teisių lyderiai kaip juodieji taip baltieji pripažįsta, kad grįžimo sąjūdis yra prasidėjęs. Šiandien svarbiau pats sąjūdis ne kaip skaičiai", pasakė jis.

Nelaikyti namie pinigų!

Du banditai naktį į šeštadienį įsilaužė į Paul Oravet, 75 m., ir jo žmonos Helen, 67 m., namus 843 N. Kildare Ave., pašvitę į akis elektros lemputę į patį prikėlė iš miego, surišo į pakišo po lova; žmonos, miegojusios kitame kambaryje, neįžadine, paėmė dviejuose komodos stalčiuose laikomą \$10.900 pinigų sumą ir išsinešė. Atsi-

palaidavęs Oravet pašaukė policiją, kuri rado plėšikų paliktą pirštų nuospaudas ir tikisi vagis sugauti. Kodėl tiek pinigų laikė namie, Oravet nei jo žmona negalėjo pasakyti.

Suimti šeši žudikai

Suimti ir apkaltinti šeši jauni plėšikai, kurie ketvirtadienio naktį nužudė taksį soferį, Chicago universiteto studentą Joseph Skold, 29 m., kurs norėdamas užsidirbti mokslapinių laisvu laiku soferiavo.

Zudikai, du 18 ir 19 metų amžiaus, kiti, jų tarpe viena mergiotė, nepilnamečiai, nušovė ir apiplėšė Skoldą, kai jis atvažiuojo pašauktas tariamai kelevio paimti prie apartamentinių namų 6224 So. Hermitage Ave.

Policija įtaria, kad tie šeši yra dalis didesnės gajos, kuri per praėjusius dvi savaites apiplėšė jau dešimtį taksį soferių.

1972 metų gaisrų aukos

Amerikos Apsaugos nuo gaisrų sąjungos žiniomis, praėjusius 1973 metais JAV-bėse nuo gaisrų žuvo 11,900 žmonių, beveik tiek pat kiek užpernai 1972 m. Gaisrų padaryti nuostoliai siekia 3.1 bilijonus dolerių, tai yra \$150 milijonų daugiau kaip 1972 metais.

TRUMPAI

— Antanina ir Kazys Šimuliai iš Lemonto apylinkės išvyko į Juno Beach, Floridoje. Toje gražioje kurortinėje vietovėje, netoli V. Tomkous Safire Sea motelių ir vasarvietės, jie nusipirko namus. Lemontan grįž balandžio viduryje.

— A. Savickas, Lawton, Mich., žiemai atvyko pas savo dukterį ir ženą, gyv. Cicero, Ill.

— D. Matonis iš Brighton Parko įteikė 2 dol. už kalendorių. J. Demikis iš Bridgeporto apylinkės įteikė 1 dol.

— Vytautas Oželis, Malartie, P.Q., Canada, pratešdamas prenumeratą, kartu su gerais linkėjimais Naujųjų Metų proga, atsiuntė vajui 6 dol.

— Antanas Jucius, artimas Naujųjų kaimynas ir geras jų draugas, lankėsi raštinėje pareikšti sveikinimus ir gerus linkėjimus. Savo gražius žodžius ir supratimą lietuviškai spaudai jis palydėjo 5 dol. auka.

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAIS NUOSIMCIAIS MĖNESINIAIS ĮSISIMOKĖJIMAIS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISŲ RČSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

BUTŲ NUOMAVIMAS, IVAIRŲS
DRAUDIMAI, NAMŲ IR NEKILNO-
JAMO TURTO PIRKIMAS - PAR-
DAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS
BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

NORITE PIRKTI
AR PARDUOTI NAMĄ?
SUSISIEKITE SU
CONNIE DAGYS
FIRESIDE REALTY —
Tel. 585-2064
Čia būsite užtikrintai sąžiningai
aptarnauti.

ČIA NAMAI GERI

2 BUTŲ MURAS Marquette Par-
ke. Moderni virtuvė, įrengtas beis-
mantas, naujas gazu šildymas, aliu-
minijaus langai, geležinė tvora, ga-
ražas. \$30,500.

MARQUETTE PARKE 7 kambarių
1½ aukšto namas su garažu, 30 pė-
du lotas, 2 vonios. Gazu šildymas.
\$19,600.

ARTI MŪSŲ VISU — modernus 12
m. mūras, įrengtas beismantas. Ga-
ražas. Karmetai. \$21,700.
MARQUETTE PARKE 1½ aukšto
namas. Vienas modernus butas su
3 miegamais ir kitas aukštei tinka
vienai didelei arba 2 artimom šeimom
gyventi. \$21,500.

TVIRTAS APARTAMENTINIS MŪ-
RAS. Arti Kedzie — pora bloku nuo
parko. Naujas gazu šildymas. Sva-
rai nudažytas. \$16,000 pajamų. Kal-
na \$69,000.

4 BUTŲ GRAŽUS MŪRAS arti
vieno lyvo. Naujas gazu šildymas.
Alum langai. Karmetai. 3 auto mū-
ro garažas. \$42,000.

PLATUS VERTINGAS LOTAS Mar-
quette Parke. Kaina \$9,900.

VALDIS REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

NEPAPRASTAS PIRKINYS

Modernus bungalow tinka bet ku-
rai šeimai. Geriausia vieta Marquet-
te Parke. Tuot galima užimti. Su-
mažinta kaina visu ketverių jo ver-
tes, kadangi reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

2951 W. 63rd St. (Prie Sacramento)
Tel. 436-7878

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Trenčin mieste ir užmiesty naujus ir
nerstatu senus visu rūšių namo ap-
šildymo pečius, air-conditioning, van-
dens boilerius ir stogu rinas (gutters).
Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.
DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

PLUMBING & HEATING

Service 24 hours
10305 So. St. Louis
Tel. PR 9-2955

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632, Tel. YA 7-5980

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nuda-
lomi. Darbas atliekamas sąžiningai
ir gerai, prityrusiu darbininkų. Kai-
nos rebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Gerbaciauskas, scv.

REMKITE TUOS RIZNERIUS,

KURIE GARSINASI
"N A U J I E N O S E"

NAUJOJI GOLD COAST INN

Geras lietuvių ir amerikiečių maistas yra mūsų specialybė.

Priimami užsakymai grupinėms sueigoms gimtadienių, laidotuvių
ir kitoms progoms, pasirinkant geriausią šeimos stiliaus maistą ir
gėrimus.

LARRY IR BEA LAURIAN

Naujieji Savininkai

2525 West 71st Street. Chicago, Ill. 60629. Tel. HE 4-4149

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujus kraustymo
įrankius. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ZUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENE
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Ivairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai,
maistas, dolieriniai Certifikatai.

V. VALANTINAS

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 pusl. knyga. Kaina \$1.50

Nel vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano
Smetonos valdymo laikotarpį, negalės anksčiau be J. Augustaitis da-
mektos studijos. Ši knyga liūdna kiekvienam, norinčiam pažinti ne-
turtinę Lietuvos praeitį. Lietuvoje gyvenusių ir Smetonos valdymo
laikotarpį pažįstančių žmonių tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiau-
siai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga esalima gauti "Naujienose" darbo valandomis
Rae negali užtekti ir "Naujienos" tai prašomas persiųsti \$1.50 čekiu
arba Money Order, pridėjant 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gave pinigų, tuojau knyga pasieksime.

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietu-
vių gerbimas, privalo sukažinti ir žemai išvardintomis knygomis.
Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kabačinskas, SIAUBINGŲS DIENOS. Atsiminimai anel.
leidžiant Lietuvai, bėgima nuo holševiku ir gyvenima tremtinių stovyk-
lose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSEDIS. Minučių tikslumu anrašyta
naukūtinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra
iškreiptos pasikeičias komunizmo klaidingumas paverčiant tautos ir
asmenis. 270 psl. \$4.00.

ŽIKAGIETIS ISPODŽIAI KOMUNISTŲ PAVERTTOJ LIETUVŲ.
Antanas buvo Vilniniu. Traukose Druskininkuose. Kaune. Naudabūnse.
Klaipėdoje ir Palangenie. Vairdijis anrašymai ka ši ten matė kokias
kalbas girdėjo ir ka tai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.00. Yra taip pat
išversta į anglų kalbą.

D. Kuralitis, MAGIKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionė į Lietu-
va išnūdioti. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuralitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGOS. An-
toniaus nacištuma neangauna inturisto ir seitorono pronaanda bei
užmaskavimai. Abi knygos parašytos lenvėv. gražių stiliumi.

V. Macininas, VINCAS KRĖVĖ SAVO LAIKUOSE, 1044.54 m. 40
psl. \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rimesčiai anie kelvitus kultū-
rinį gyvenima. Skurdū tremtis ii nepalenkė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Ret tie ir io vadai vta ne mažiau žu-
kinei. Paefinokime visi, skaitydami Kržo Pleperio 77 ANEKDOTUS
52 psl. \$1.00.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami.

NAUJIEOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL 60608

atsiėlkant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant
čekį ar piniginę perlaidą.